

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aika 21.02.2022, klo 17:00 - 21:00

Paikka Kaupunginvaltuuston istuntosali ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

- § 11 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 12 **Pöytäkirjan tarkastus**
- § 13 **Läsnäolo- ja puheoikeudet**
- § 14 **Tiedoksi merkittävät asiat**
- § 15 **Muutokset vuoden 2022 talousarvioon**
- § 16 **Selvitys Pirkanmaan hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien ja tietojen siirrosta**
- § 17 **Yleiskaavoituksen työohjelma 2021–2025**
- § 18 **Valtuustoaloite Tampereen väestökehityksen selvittämiseksi alueittain - Veikko Vallin**
- § 19 **Valtuustoaloite paremman paikan etsimiseksi saunalauttojen säilytykselle Laukontorin läheisyydestä - Tampereen Keskustan valtuustoryhmä**
- § 20 **Valtuustoaloite Yrjöläntien bussipysäkkien numero 3564 ja 3565 pysäkkilevennyksen, suojatien ja piennarkaistan rakentamiseksi - Anna-Kaarina Rantaviita-Tiainen**
- § 21 **Valtuustoaloite Tampereen bussilinjojen, pysäkkien ja aikataulujen muuttamiseksi kuntalaisia paremmin palveleviksi - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä**
- § 22 **Valtuustoaloite työkyvyttömyyseläkeläisten aseman parantamiseksi ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden toteuttamiseksi - Aila Dündar-Järvinen**
- § 23 **Valtuustoaloite vedyn tankkauspisteen rakentamiseksi Tampereelle - Matti Höyssä**
- § 24 **Valtuustoaloite tärkeimpien kevyenliikenteenväylien kunnossapitourakoiden muuttamiseksi reittikohtaisiksi ja sohjonpoiston lisäämiseksi aurauskriteereihin - Juhana Suoniemi**
- § 25 **Valtuustoaloite pysyvän sateenkaarisillan saamiseksi Tampereelle - Jaakko Mustakallio ym.**
- § 26 **Valtuustoaloite uuden kevyenliikenteen sillan rakentamiseksi Tammerkosken yli - Pekka Salmi ja Joni Lehtimäki**
- § 27 **Valtuustoaloite pikaisesti tehtävän puolueettoman turvallisuusarvioinnin tekemiseksi raitiotien reitille - Matti Höyssä**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- § 28   **Tiedoksi nuorisovaltuuston aloite nuorisovaalien järjestämisestä
Tampereen kaupungin oppilaitoksissa**
- § 29   **Tiedoksi nuorisovaltuuston aloite kierrätysmahdollisuuksien
parantamisesta oppilaitoksissa**
- § 30   **Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet**
- § 31   **Kokousraportit**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, puheenjohtaja
Sasi Ilkka, 1. varapuheenjohtaja
Mustakallio Jaakko, 2. varapuheenjohtaja
Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja
Aaltonen Teemu
Aleksovski Atanas
Alppi Ulla-Leena
Caglayan Merve
Dundar-Järvinen Aila
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grönroos Arto
Haapa-aho Olga
Halonen-Saari Miila
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartti
Helimo Matti
Hiitti Antti
Hiltunen Kari-Matti, varajäsen
Höyssä Matti
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Julin Sofia
Jussila Anne-Mari
Jäntti Aleks
Järvenpää Elina
Järvinen Matti
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kajan Maija, varajäsen, saapui 20:30
Kaleva Lassi
Kampman Ulla
Kiviranta Joonas
Kivistö Anneli
Kostiainen Leena
Krasniqi Brigita
Leino Ida
Liimola Anne, varajäsen
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Machaal Mahmoud
Marin Sanna
Markkanen Jouni
Minkkinen Minna
Moisander Antti
Molari Anni O
Ovaska Jouni

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Porttikivi Ilkka
Puisto Sakari
Puolimatka Marika
Pursiainen Sirpa
Raevaara Arne
Rajala Petri
Rokosa Inna
Salmi Pekka
Salmijärvi Mirja
Sareila Hanna, poistui 20:30
Sheikh Liban
Siuro Petri, varajäsen
Stenhäll Jaakko
Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Noora
Tynkkynen Oras
Vallin Veikko
Vigelius Joakim
Viitanen Pia
Vikman Sofia

Muut saapuvilla olleet

Kaunisto Kalle, hallintosihteeri, sihteeri
Aarnio Jouko, kaupunginlakimies
Hastio Pia, yleiskaavapäällikkö, § 17
Hyry Anna-Leea, tiedotusvastaava, viestintäpäällikkö
Kyötilä-Vettenranta Tiina, hallintolakimies
Markkula Maria, nuorisovaltuuston jäsen
Männikkö Jukka, talousjohtaja, § 15
Nuojuu Jyri, lakimies, § 16
Nurminen Mikko, johtaja, § 15 ja § 17
Puskala Tarja, suunnittelujohtaja, § 16
Ruonala Heidi, lakimies
Vuori Arttu, nuorisovaltuuston edustaja
Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja

Poissa

Gustafsson Jukka
Kummola Kalervo
Suomela Iiris

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen
Puheenjohtaja

Kalle Kaunisto
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Sofia Julin

Anne-Mari Jussila

muut allekirjoittajat

Aarnio Jouko,
kaupunginlakimies

Kyötilä-Vettenranta Tiina,
hallintolakimies

Ruonala Heidi, lakimies

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi kaupungin internetsivulle
www.tampere.fi
01.03.2022

Kalle Kaunisto, hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 11

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Merkittiin, että valtuuston vahvuus oli 67 valtuutettua.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 12

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Sofia Julin ja Anne-Mari Jussila (varalle Elina Järvenpää ja Matti Järvinen).

Päätösehdotus oli

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Vuorossa ovat Sofia Julin ja Anne-Mari Jussila.

Varalla Elina Järvenpää ja Matti Järvinen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 13

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Päätös

Läsnäolo- ja puheoikeudet myönnettiin seuraavasti:

Tämän kokouksen ajaksi viestintäpäällikkö Anna-Leea Hyry.

§ 15 kohdalla talousjohtaja Jukka Männikkö ja johtaja Mikko Nurminen.

§ 16 kohdalla lakimies Jyri Nuojua ja projektijohtaja Tarja Puskala.

§ 17 kohdalla yleiskaavapäällikkö Pia Hastio ja johtaja Mikko Nurminen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 14

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Vuoden 2021 tilinpäätöskirja

Tilinpäätös 2021 toimitetaan valtuutetuille pääsääntöisesti sähköisessä muodossa.

Jos varsinainen valtuutettu erityisestä syystä tarvitsee paperisen version tilinpäätöksestä, sen voi tilata osoitteesta valtuuston.
sihteeristo@tampere.fi viimeistään keskiviikkona 23.2.2022.

Nuorisovaltuuston aloiteoikeus

Valtuusto päätti 22.2.2021 § 26, että hallintosääntöön lisätään, että nuorisovaltuustolla on oikeus tehdä kuntalaisaloitteita ja että nuorisovaltuuston aloitteet tulee käsitellä samassa järjestyksessä kuin valtuutettujen jättämät valtuustoaloitteet ja ne tulee aina käsitellä asiasta toimivaltaisessa toimielimessä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 15, 21.02.2022

Kaupunginhallitus, § 49, 07.02.2022

§ 15

Muutokset vuoden 2022 talousarvioon

TRE:511/02.02.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 15

Valmistelija / lisätiedot:
Jukka Männikkö

Valmistelijan yhteystiedot

Talusojohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Eriävä mielipide

Aarne Raevaara ja Lassi Kaleva ilmoittivat päätökseen eriävän mielipiteen.

Päätösehdotus oli

Vuoden 2022 talousarvioon tehdään liitteessä esitetyt muutokset.
Muutosten jälkeen tilikauden tulos on 28,680 milj. euroa alijäämäinen ja toiminnan ja nettoinvestoinnit ovat 280,473 milj. euroa.

Kokouskäsitely

Aarne Raevaara teki seuraavan muutosehdotuksen: Vuoden 2022 talousarvioon ei lisätä Näsisaaressa rakentamiseen esitettyä 10.5 miljoonaa euroa.

Kannatus: Lassi Kaleva

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, Raevaaran muutosehdotuksen hyväksyminen EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: Raevaaran muutosehdotus hylättiin äänin 56-7, 4 tyhjää.

Äänestykset

Aarne Raevaaran muutosehdotus
Kaupunginhallituksen ehdotus JAA
Muutosehdotuksen hyväksyminen EI

Jaa

Oras Tynkkynen
Jouni Ovaska

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Petri Rajala
Milka Hanhela
Merve Caglayan
Ida Leino
Aleksi Jäntti
Olga Haapa-aho
Ulla Kampman
Ulla-Leena Alppi
Pekka Salmi
Matti Höyssä
Noora Tapio
Inna Rokosa
Antti Ivanoff
Jaakko Stenhäll
Matti Helimo
Ilkka Sasi
Riina-Eveliina Eskelinen
Anne-Mari Jussila
Antti Hiitti
Leena Kostainen
Elina Järvenpää
Aila Dundar-Järvinen
Mirja Salmijärvi
Sofia Julin
Sirpa Pursiainen
Anna-Kaisa Ikonen
Anne Liimola
Anneli Taina
Mahmoud Machaal
Miila Halonen-Saari
Jouni Markkanen
Vilhartti Hanhilahti
Johanna Loukaskorpi
Lauri Lyly
Sari Tanus
Kirsi Kaivonen
Liban Sheikh
Pia Viitanen
Petri Siuro
Minna Minkkinen
Ilkka Porttikivi
Tommi Evilä
Kari-Matti Hiltunen
Ilmari Nurminen
Matti Järvinen
Hanna Sareila
Teemu Aaltonen
Jaakko Mustakallio

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Sofia Vikman
Vilma Järvisalo
Mikko Aaltonen
Sanna Marin
Atanas Aleksovski
Brigita Krasniqi

Ei

Lassi Kaleva
Aarne Raevaara
Antti Moisander
Joakim Vigelius
Marika Puolimatka
Arto Grönroos
Anneli Kivistö

Tyhjä

Anni O Molari
Veikko Vallin
Joonas Kiviranta
Sakari Puisto

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa, Lauri Savisaari, Taru Kuosmanen, Teppo Rantanen, Mikko Nurminen, Olli-Pekka Ojanen, Virpi Ekholm, Matti Hännikäinen, Outi Kallioinen, Maarit Särkilahti, Tero Tenhunen, Jarkko Oksala, Vesa-Matti Kangas, Pauliina Laisi, Marko Sivonen, Anna-Maija Väänänen, Anniina Ylä-Mattila

Liitteet

1 Kh 7.2.2022 Muutokset vuoden 2022 talousarvioon

Kaupunginhallitus, 07.02.2022, § 49

Valmistelijat / lisätiedot:

Jukka Männikkö

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vuoden 2022 talousarvioon tehdään liitteessä esitetyt muutokset. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on 28,680 milj. euroa alijäämäinen ja toiminnan ja nettoinvestoinnit ovat 280,473 milj. euroa.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2022 talousarvion 15.11.2021. Talousarviossa kaupungin yhdistelty tilikauden tulos (kaupunki sekä liikelaitokset ja rahastot) on 26,637 milj. euroa alijäämäinen ja nettoinvestoinnit 234,639 milj. euroa.

Valtuuston vuoden 2021 hyväksymä nettoinvestointien taso oli 291,8 milj. euroa. Nettoinvestoinnit alittuivat 60,1 milj. eurolla, sillä monien investointien käynnistyminen ja valmistuminen myöhästyi suunnitellusta. Jotta valtuuston jo kertaalleen hyväksymät investoinnit voidaan toteuttaa suunnitellusti, esitetään vuodelta 2021 käyttämättä jääneitä investointimäärärahoja budjetoitavaksi uudelleen 45,834 milj. euroa. Uudelleenbudjetoitavien lisäksi on ilmennyt eräitä käyttötalouden muutostarpeita, muutoksia valtionosuuksiin sekä teknisiä siirtoja tuloihin ja menoihin.

Toimintamenoihin ja -tuloihin esitetään eräitä muutoksia, joista merkittävin on Tredun toiminnan rahoitukseen esitettävä 1,174 milj. euron lisäys. Muutosesitysten toimintakatetta heikentävä vaikutus on yhteensä 0,985 milj. euroa. Valtionosuuksia esitetään pienennettäväksi rahoituspäätösten mukaisesti 1,058 milj. eurolla ja lisättäväksi 0,155 milj. euroa lukiokoulutuksen opiskelijamäärän kasvun perusteella. Esitettyjen muutosten yhteenlaskettu nettovaikutus tulokseen on 2,043 milj. euroa negatiivinen.

Investointeja esitetään budjetoitavaksi uudelleen 45,834 milj. euron verran. Suurimmat summat ovat talonrakennushankkeiden 22,588 milj. euron investoinnit. Summasta 15,393 milj. euroa on koulujen ja päiväkotien uudisrakennus- ja perusparannushankkeita ja 3,574 milj. euroa kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen hankkeita. Uudelleenbudjetoitavia kohteita ovat mm. Pispalan koulun perusparannus 3,429 milj. euroa, Etelä-Hervannan päiväkotia ja koulu 2,916 milj. euroa, Päiväkotien perusparannus 1,79 milj. euroa, Pyynekintie 2 perusparannus 1,685 milj. euroa sekä Sammon koulun laajennus ja päiväkotia 1,445 milj. euroa.

Hiedanrannan kehitysohjelmalle esitetään budjetoitavaksi uudelleen 12,1 milj. euroa. Summasta Näsisaaren rakentamiseen ja pilaantuneen maan puhdistamiseen esitetään 10,5 milj. euroa, Hiedanrannan ennalta kohdentamattomiin töihin esitetään 0,1 milj. euroa ja Hiedanrannan rakennusten perusparantamiseen esitetään 1,5 milj. euroa.

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelmalle esitetään budjetoitavaksi uudelleen yhteensä 5,85 milj. euroa. Rahoitusta tarvitaan muun muassa Ranta-Tampellan viimeistelytöihin, Santalahden rantapuiston /Särkänniemen tapahtumarannan rakenteiden lopputoteutukseen, Hämeenkadun valoviikkovalaistuksen toteuttamiseen sekä Kansi ja Areena -hankkeen viimeiseen maksuerään.

ICT-kehittämiseen esitetään budjetoitavaksi uudelleen 4,0 milj. euroa, jotta viivästyneet kehityshankkeet saadaan toteutetuksi. Sivistys- ja kulttuurilautakunnalle esitetään budjetoitavaksi uudelleen 3,754 milj.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

euroa, josta liikuntapaikkojen kunnostamiseen esitetään 1,987 milj. euroa, varhaiskasvatustilojen ja perusopetustilojen ensikertaiseen kalustamiseen 1,371 milj. euroa sekä kulttuuripalvelujen investointeihin 0,398 milj. euroa.

Muutosten jälkeen tilikauden tulos on 28,680 milj. euroa alijäämäinen ja toiminnan ja nettoinvestoinnit ovat 280,473 milj. euroa.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa, Lauri Savisaari, Taru Kuosmanen, Teppo Rantanen, Mikko Nurminen, Olli-Pekka Ojanen, Virpi Ekholm, Matti Hännikäinen, Outi Kallioinen, Maarit Särkilahti, Tero Tenhunen, Jarkko Oksala, Vesa-Matti Kangas, Pauliina Laisi, Marko Sivonen, Anna-Maija Väänänen, Anniina Ylä-Mattila

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle. Hän olit asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Asian käsittelyn kuluessa Arne Raevara teki seuraavan muutosehdotuksen: " Vuoden 2022 talousarvioon ei lisätä Näsisaaren rakentamiseen esitettyä 10.5 miljoonaa euroa." Lassi Kaleva kannatti ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu muutosehdotus, josta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: Esittelijän päätösehdotus JAA, Raevaaran muutosehdotus Ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Esittelijän päätösehdotus hyväksyttiin äänin 11-2.

Äänestykset

Esittelijä JAA Raevara Ei

Kyllä

Olga Haapa-aho
Milka Hanhela
Aila Dundar-Järvinen
Anne-Mari Jussila
Jouni Markkanen
Lauri Lyly
Jaakko Stenhäll
Kirsi Kaivonen
Sari Tanus
Kalervo Kummola
Anna-Kaisa Ikonen

Ei

Lassi Kaleva
Arne Raevara

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Liitteet

1 Kh 7.2.2022 Muutokset vuoden 2022 talousarvioon

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 16, 21.02.2022

Kaupunginhallitus, § 50, 07.02.2022

§ 16

Selvitys Pirkanmaan hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien ja tietojen siirrosta

TRE:5739/00.01.05/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 16

Valmistelija / lisätiedot:

Juha Yli-Rajala

Valmistelijan yhteystiedot

Projektijohtaja Tarja Puskala, puh. 050 595 1079 ja lakimies Jyri Nuojua, puh. 044 430 9030, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pirkanmaan hyvinvointialueelle annetaan laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta 26 §:n mukainen liitteenä oleva selvitys hyvinvointialueelle siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista sekä sosiaali-, terveydenhuollon ja pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista.

Lisäksi annetaan arvio siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta.

Selvityksen antamisen jälkeen tarvittavat täydennykset annetaan 30.6.2022 mennessä.

Tiedoksi

Pirkanmaan hyvinvointialue, kirjaamo@pirha.fi, Tarja Puskala, Jyri Nuojua, Taru Kuosmanen, Olli-Pekka Ojanen, Lauri Savisaari, Teppo Rantanen

Liitteet

- 1 Kh 7.2.2022 Liite 01 Koonti
- 2 Kh 7.2.2022 Liite 02 Hyvinvointialueelle siirrettävät sopimukset sopimustyypeittäin
- 3 Kh 7.2.2022 Liite 03 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden tiedot
- 4 Kh 7.2.2022 Liite 04 Omaksi hankitut ajoneuvot
- 5 Kh 7.2.2022 Liite 05 Leasingilla hankitut ajoneuvot
- 6 Kh 7.2.2022 Liite 06 Leasingvastuut
- 7 Kh 7.2.2022 Liite 07 Varastot

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

8 Kh 7.2.2022 Liite 08 Lahjoitukset
9 Kh 7.2.2022 Liite 09 Toimitilojen tiedot
10 Kh 7.2.2022 Liite 10 Rakennusinvestoinnit
11 Kh 7.2.2022 Liite 11 Osakkeet ja muut ilmoitettavat tiedot
12 Kh 7.2.2022 Liite 12 Asiakirjojen siirto

Kaupunginhallitus, 07.02.2022, § 50

Valmistelijat / lisätiedot:

Juha Yli-Rajala

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Pirkanmaan hyvinvointialueelle annetaan laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 26 §:n mukainen liitteenä oleva selvitys hyvinvointialueelle siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista sekä sosiaali-, terveydenhuollon ja pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista.

Lisäksi annetaan arvio siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta.

Selvityksen antamisen jälkeen tarvittavat täydennykset annetaan 30.6.2022 mennessä.

Perustelut

Kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy Pirkanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Siirto tapahtuu voimaanpanolain 616/2021, Laki terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta, mukaisesti.

Järjestämisvastuun siirrossa hyvinvointialueelle siirtyy sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen henkilöstö, opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit sekä tukipalveluhenkilöstö, jos henkilön tosiasiallisista tehtävistä vähintään puolet kohdistuu siirtyvään toimintaan. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja opiskeluhuollon henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka siirtyy. Kaupungin järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyy järjestämisvastuuseen kuuluvaan toimintaan liittyvä irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat. Hyvinvointialueelle siirtyvät sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

tuottamista varten, jos osakeyhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveystalvelujen tuottaminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset siirtyvät hyvinvointialueelle suoraan lain nojalla niin sanottuna yleisseuraantona 1.1.2023, jolleivät hyvinvointialue ja kunta yksittäisistä sopimuksista sovi toisin. Jos sopimusta ei ole mahdollista siirtää tai jakaa, kunta tekee voimaannpanolain 26 §:ssä tarkoitettussa selvityksessä esityksen sopimukseen liittyvän vastuun jakautumisesta.

Hyvinvointialueelle annettava selvitys

Kunnan on tehtävä viimeistään 28.2.2022 hyvinvointialueelle selvitys voimaannpanolain 22, 23 ja 25 §:ssä tarkoitetuista sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista. Lisäksi kunnan tulee antaa samassa määräajassa arvio 18 §:n nojalla siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja 24 §:n mukaisesta lomapalkkavelasta. Hyvinvointialue voi pyytää kunnalta käyttöönsä tarpeellisiksi katsomiaan lisäselvityksiä ja asiakirjoja. Jos hyvinvointialue katsoo, että selvityksen mukaan hyvinvointialueen hallintaan siirtyvät toimitilat, irtaimisto ja sopimukset eivät turvaa sosiaali- ja terveystoimen tai pelastustoimen järjestämistä alueella, hyvinvointialueen on neuvoteltava kunnan kanssa.

Kunnan on täydennettävä annettua selvitystä viimeistään 30.6.2022, jos toimitiloissa, siirtyvässä omaisuudessa tai sopimuksissa on tapahtunut olennaisia muutoksia selvityksen antamisen jälkeen ja jos hyvinvointialue katsoo selvityksen täydentämisen tarpeelliseksi.

Pirkanmaan hyvinvointialue on 30.11.2021 antanut kunnille ohjeen ja lomakepohjat selvityksen laatimiseksi. Kaupungin antama selvitys noudattelee ohjeistusta. Selvityksessä kaupunki ilmoittaa hyvinvointialueelle voimaannpanolain edellyttämät lakisääteiset tiedot ja antaa muut hyvinvointialueen pyytämät tiedot. Lisäksi kaupunki toimittaa oma-aloitteisesti tiedot siirtyvästä tietoineistosta (voimaannpanolaki 64 §). Selvitys koostuu koontisivusta, jossa annetaan tiedot kohtien 1-4 mukaisista asioista sekä liitteistä 2-12, joilla annetaan tiedot kohtien 5-9 mukaisista asioista.

Tampereen selvitys Pirkanmaan hyvinvointialueelle:

1. Arvio siirtyvän henkilöstön kokonaismäärästä 31.12.2022
2. Arvio siirtyvän henkilöstön palkkakuluista (vuosipalkka) 31.12.2022
3. Arvio siirtyvän henkilöstön vuosipalkan sivukuluista 31.12.2022
4. Arvo lomapalkkavelasta 31.12.2022
5. Siirtyvät sopimukset (liite 2)
6. Siirtyvä omaisuus (liitteet 3-8)
7. Sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen toiminnan toimitilat (liite 9)
8. Keskeneneräisten sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen toimitilainvestointien kokonaisarvo 31.12.2021, euroa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

9. Osakkeet ja muut ilmoitettavat tiedot (liitteet 11 ja 12)

Hyvinvointialueen aluevaltuusto käsittelee kuntien antamat selvitykset viimeistään 31.3.2022 ja päättää sen perusteella irtaimen omaisuuden, lomapalkkavelan, sopimusten ja vastuiden siirtymisestä hyvinvointialueelle ja hyvinvointialueen vastuulle. Aluevaltuuston päätös toimii saantokirjana, joten erillisiä sopimuksia mainitusta omaisuudesta ei tehdä lukuun ottamatta kaupungin omistamia toimitiloja, joista kaupunki ja hyvinvointialue tekevät erikseen vuokrasopimukset.

Kuntalain 14 §:n mukaan kunnan päätösvaltaa käyttää valtuusto, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto ole itse siirtänyt toimivaltaansa kunnan muille viranomaisille. Tampereen kaupungin hallintosäännössä ei ole siirretty toimivaltaa millekään toimielimelle hyvinvointialueelle annettavan selvityksen osalta. Hyvinvointialueelle siirtyy kaupungin sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut kokonaisuudessaan sekä Pirkanmaan pelastuslaitos. Järjestämistäsiirto aiheuttaa myöhemmin erikseen päätettäviä muutoksia Tampereen kaupungin hallintosääntöön. Selvitysten antamisen toimeenpanoon liittyvät tehtävät kuuluvat kaupunginhallitukselle.

Tiedoksi

Pirkanmaan hyvinvointialue, kirjaamo@pirha.fi, Tarja Puskala, Jyri Nuojua, Taru Kuosmanen, Olli-Pekka Ojanen, Lauri Savisaari, Teppo Rantanen

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden suunnittelujohtaja Tarja Puskalalle sekä lakimies Jyri Nuojualle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Liitteet

- 1 Kh 7.2.2022 Liite 01 Koonti
- 2 Kh 7.2.2022 Liite 02 Hyvinvointialueelle siirrettävät sopimukset sopimustyypeittäin
- 3 Kh 7.2.2022 Liite 03 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden tiedot
- 4 Kh 7.2.2022 Liite 04 Omaksi hankitut ajoneuvot
- 5 Kh 7.2.2022 Liite 05 Leasingilla hankitut ajoneuvot
- 6 Kh 7.2.2022 Liite 06 Leasingvastuut
- 7 Kh 7.2.2022 Liite 07 Varastot
- 8 Kh 7.2.2022 Liite 08 Lahjoitukset
- 9 Kh 7.2.2022 Liite 09 Toimitilojen tiedot
- 10 Kh 7.2.2022 Liite 10 Rakennusinvestoinnit
- 11 Kh 7.2.2022 Liite 11 Osakkeet ja muut ilmoitettavat tiedot
- 12 Kh 7.2.2022 Liite 12 Asiakirjojen siirto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 17, 21.02.2022

Kaupunginhallitus, § 21, 24.01.2022

§ 17

Yleiskaavoituksen työohjelma 2021–2025

TRE:8581/10.02.03/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 17

Valmistelija / lisätiedot:

Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Yleiskaavapäällikkö Pia Hastio, puh. 040 801 6917, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Liitteenä oleva yleiskaavoituksen työohjelma vuosille 2021–2025
hyväksytään.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Lauri Savisaari, Taru Kuosmanen,
Jukka Lindfors, Mika Periviita, Kari Kankaala, Milko Tietäväinen, Matias
Ansaharju, Tero Tenhunen, Mikko Leinonen (mikko.
leinonen@hiedanranta.fi), Tampereen Sähkölaitos Oy, Elina Karppinen,
Ari Vandell, Mirjam Larinkari

Liitteet

1 Kh 24.1.2022 Yleiskaavoituksen työohjelma 2021–2025

Kaupunginhallitus, 24.01.2022, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:

Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Liitteenä oleva yleiskaavoituksen työohjelma vuosille 2021–2025
hyväksytään.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Perustelut

Tampereen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 15.11.2021 Tekemisen kaupunki -kaupunkistrategian. Maankäytön suunnittelun osalta strategiaa konkretisoidaan valtuustokausittain päivitettävässä Tampereen kantakaupungin yleiskaavassa. Yleiskaavan osalta strategian keskeisintä sisältöä on vastuu kestävästä tulevaisuudesta ja vaikuttavat teot ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden eteen. Lisäksi yleiskaavalla voidaan vahvistaa Tampereen vetovoimaa tarjoamalla tulevaisuudessa kaupunkilaisille sujuvaa arkea ja helppoutta kestävien valintojen tekemiseen. Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelmasta yleiskaavatyöhön kohdistuvat erityisesti ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kasvun tavoitteet sekä ennakoiva ja aktiivinen kaupunkikehittäminen.

Strategian sisältöjä tarkennetaan lautakuntien palvelusuunnitelmissa. Valtuustokaudella tehtävä yleiskaavatyö on osa yhdyskuntalautakunnan ja joukkoliikennelautakunnan palvelusuunnitelmaa.

Tampereella yleiskaavaa päivitetään valtuustokausittain kaupungin kasvun ja kehityksen kannalta kriittisten ja ajankohtaisten kysymysten ratkaisemiseksi. Lisäksi varmistetaan yleiskaavatilanteen ajantasaisuus.

Valtuustokauden yleiskaavatyö kohdistuu kantakaupungin osalta ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän teemoihin, viherverkkoon sekä maankäytöltään kehittyvien alueiden suunnittelukysymyksiin. Lisäksi valtuustokauden aikana yleispiirteiseen maankäyttöön liittyvinä teemoina tuotetaan tietoa maankäyttöpoliittikan linjauksiin ja muun muassa selvitykset tulevaisuuden energiaratkaisuista sekä pohjoisen suuralueen lomarakennusten käyttötarkoitusten muuttamisesta. Lisäksi pyritään löytämään luontevia yleiskaavallisia lähestymistapoja kaupunkistrategian erityisteemoihin, kuten alueellisen eriytymiskehityksen hillintään.

Nurmi-Sorilan osayleiskaavan toteuttaminen on käynnistymässä pientalotonttien asemakaavoituksella. Alueen toteuttamisen käynnistyessä on tarkoituksenmukaista varmistaa kuluvan valtuustokauden aikana Nurmi-Sorilan osayleiskaavaratkaisun ajantasaisuus väestö- ja asuntorakentamistavoitteiden, palvelu- ja toimitilarakentamisen, viherverkon ja -palveluiden sekä liikennejärjestelmän osalta.

Vaiheyleiskaavan laatimisesta vastaa Kaupunkiympäristön palvelualueella yleiskaavoitusyksikkö. Kaavatyössä tulee huomioiduksi laajasti kaikkien palvelualueiden eri yksiköiden tehtäviin liittyvät kysymykset sekä kehitysohjelmista Viiden tähden keskusta sekä Hiedanranta.

Kaupunginhallitus käynnistää yleiskaavatyön valtuuston määrittämässä kohteissa. Yleispiirteisen maankäytön ja liikennejärjestelmän strategisesta ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus. Työn etenemistä ohjaa ja välivaiheiden nähtävillä asettamisesta päättää

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

yhdyskuntalautakunta. Kaupunginvaltuusto hyväksyy valmiin kaavan. Lisäksi kaupunginhallituksen (23.8.2021 § 368 ja 11.10.2021 § 471) toimikaudelle 2021–2023 asettama liikennetoimikunta antaa kaupungin liikennejärjestelmän keskeisiä ratkaisuja koskevia lausuntoja muun muassa merkittävistä liikennejärjestelmän ja maankäytön kokonaisuutta koskevista strategisista linjauksista.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Lauri Savisaari, Taru Kuosmanen, Jukka Lindfors, Mika Periviita, Kari Kankaala, Milko Tietäväinen, Matias Ansaharju, Tero Tenhunen, Mikko Leinonen (mikko.leinonen@hiedanranta.fi), Tampereen Sähkölaitos Oy, Elina Karppinen, Ari Vandell, Mirjam Larinkari

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle sekä yleiskaavapäällikkö Pia Hastiolle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Mikko Aaltonen poistui kokouksesta.

Liitteet

1 Kh 24.1.2022 Yleiskaavoituksen työohjelma 2021-2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 18, 21.02.2022
Kaupunginhallitus, § 530, 08.11.2021
Kaupunginvaltuusto, § 215, 22.11.2021

§ 18

Valtuustoaloite Tampereen väestökehityksen selvittämiseksi alueittain - Veikko Vallin

TRE:1500/10.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 18

Valmistelija / lisätiedot:
Reija Linnamaa

Valmistelijan yhteystiedot

Kaupunkitietopäällikkö Johanna Ahlgrén-Holappa, puh. 044 431 4159,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 5144 884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Veikko Vallinin valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Kokouskäsitely

Veikko Vallin ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Kannatus: Lassi Kaleva

Puheenjohtajan äänestysesitys: Vallinin palautusehdotuksen hyväksyminen JAA, asian käsittelyn jatkaminen EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: Vallinin palautusehdotus hylättiin äänin 10-57.

Asian käsittelyä jatkettiin.

Äänestykset

Veikko Vallinin palautusehdotus
Palautusehdotuksen hyväksyminen JAA
Asian käsittelyn jatkaminen EI

Jaa

Veikko Vallin
Sakari Puisto
Joakim Vigelius
Joonas Kiviranta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aarne Raevaara
Lassi Kaleva
Marika Puolimatka
Antti Moisander
Arto Grönroos
Anni O Molari
Ei
Oras Tynkkynen
Olga Haapa-aho
Noora Tapio
Ulla-Leena Alppi
Petri Rajala
Ilkka Sasi
Pekka Salmi
Merve Caglayan
Jouni Markkanen
Petri Siuro
Jouni Ovaska
Matti Höyssä
Ulla Kampman
Matti Helimo
Mirja Salmijärvi
Jaakko Stenhäll
Hanna Sareila
Antti Ivanoff
Sofia Julin
Pia Viitanen
Ilkka Porttikivi
Miila Halonen-Saari
Aila Dundar-Järvinen
Vilhartti Hanhilahti
Antti Hiitti
Leena Kostiainen
Sari Tanus
Lauri Lyly
Inna Rokosa
Anneli Taina
Ilmari Nurminen
Jaakko Mustakallio
Anna-Kaisa Ikonen
Milka Hanhela
Sirpa Pursiainen
Tommi Evilä
Sanna Marin
Matti Järvinen
Minna Minkkinen
Riina-Eveliina Eskelinen
Liban Sheikh

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Anne Liimola
Kirsi Kaivonen
Ida Leino
Sofia Vikman
Mahmoud Machaal
Vilma Järvisalo
Anne-Mari Jussila
Elina Järvenpää
Kari-Matti Hiltunen
Brigita Krasniqi
Atanas Aleksovski
Aleksi Jänntti
Mikko Aaltonen
Teemu Aaltonen
Anneli Kivistö
Johanna Loukaskorpi

Perustelut

Asia jäi pöydälle 22.11.2021 kokouksessa.

Tiedoksi

Veikko Vallin, Johanna Ahlgrén-Holappa, Reija Linnamaa

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Veikko Vallin

Kaupunginhallitus, 08.11.2021, § 530

Valmistelijat / lisätiedot:
Reija Linnamaa

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Veikko Vallinin valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuutettu Veikko Vallin esittää 22.2.2021 jättämässään aloitteessa, että Tampereen kaupunki tekee päätöksen selvityksen laatimisesta, josta käy ilmi kaupungin asuinalueiden väestöpohjan muutokset vuoden 2015 jälkeen vuoteen 2020 asti siten, että selvityksestä voidaan nähdä sekä asuinalueiden väestömäärän muutokset että eri kieliryhmien osuudet. Perusteluinaan valtuutettu esittää, että Tampereen asukkailla on oikeus tietää, mihin suuntaan heidän kaupunkinsa ja naapurustonsa on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

kehittymässä, jotta he voivat tehdä tosiasioihin perustuvia päätöksiä oman ja perheensä asuinympäristön suhteen. Lisäksi Vallin perustelee aloitettaan sillä, että vaikka segregaatiotilanne ei Tampereella ole vielä niin huono, kuin Etelä-Suomen suuremmissa kaupungeissa, niin kehityssuunta on kuitenkin selvä, kun tarkastelemme muutoksia rehellisesti. Valtuutettu Veikko Vallinin aloitteen mukaan on tärkeä pysyä tilanteen tasalla ja pyrkiä reagoimaan kielteisiin ilmiöihin hyvissä ajoin ja mielellään ennakoon.

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämisestä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Kunnan on huolehdittava, että toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta annetaan esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa. Kunnan on verkkoviestinnässään huolehdittava, että salassa pidettäviä tietoja ei viedä yleiseen tietoverkkoon ja että yksityisyyden suoja henkilötietojen käsittelyssä toteutuu.

Lisäksi kuntalain 109 §:ssä säädetään, että kunnan järjestämiä palveluja sekä kunnan toimintaa koskevat keskeiset tiedot on julkaistava yleisessä tietoverkossa. Yleisessä tietoverkossa on kuntalain perusteella oltava saatavilla ainakin seuraavat tiedot: kuntastrategia; hallintosääntö; talousarvio- ja suunnitelma; tilinpäätös; tarkastuslautakunnan arviointikertomus; tilintarkastuskertomus; kuntien yhteistoimintaa koskevat sopimukset; konserniohje; luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset; luottamushenkilöiden palkkioiden ja korvausten perusteet sekä palveluista perittävät maksut.

Vaikka kaupungilla ei ole lakisääteistä velvoitetta julkaista yleisessä tietoverkossa väestötietoja tai tietoja eri kieliryhmistä, niin Tampereen kaupunki seuraa ja tarjoaa tietoa vieraskielisten asukkaiden määristä ja määrrien kehityksessä julkisissa tietolähteissään. Tampere.fi-sivustolla on saatavissa Ulkomaalaistaustaiset Tampereella -interaktiivinen julkaisu, jossa on nähtävissä ulkomaan kansalaisten ja vieraskielisten määrä sekä osuus Tampereen väestöstä 2000-2019. Vieraskielisiä on tarkasteltu myös ikäryhmittäin. Julkaisusta voi tarkastella yleisimpiä kansalaisuuksia ja kieliä ja niiden kehitystä vuosina 2008-2019. Halutessaan Tampereen tilannetta voi verrata ns. kuusikkokuntien tilanteeseen ja tästä vertailusta voi havaita Helsingin ja pääkaupunkiseudun kuntien eroavan hyvinkin paljon Tampereen tilanteesta. Julkaisussa on tietoa ulkomaalaistaustaisten ja vieraskielisten työllisyydestä, yrittäjyydestä, työmarkkina- ja perheasemasta, syntymävaltioista, määristä ja osuudesta päiväkodeissa, koululaisissa ja opiskelijoissa. Julkaisussa on tarkasteltu vieraskielisten määriä ja prosenttiosuuksia Tampereella myös alueittain (38 aluetta) sekä määrrien kehitystä alueittain vuosina 2002-2019.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Ulkomaalaistaustaiset Tampereella -julkaisu on tällä hetkellä päivityksen alaisena sekä julkaisualustansa että tietojensa osalta, mutta se tarjoaa jo tällaisenaan laajasti informaatiota ulkomaalaistaustaisten ja vieraskielisten määrästä ja määrän kehityksestä eri näkökulmista.

Lisäksi tampere.fi-sivustolla julkaistu Väestö ja väestön muutokset -julkaisu sisältää tietoja Tampereen, kaupunkiseudun ja suurten kaupunkien väestöstä. Vuosilta 2000-2020 on saatavissa tietoja Tampereen ulkomaalaisista ja vieraskielisistä. Julkaisussa on tarkasteltuna 20 yleisintä ulkomaiden kansalaisuutta vuodesta 2016 vuoteen 2020 ja julkaisusta on mahdollisuus seurata näissä tapahtunutta muutosta. Myös 20 yleisintä vierasta kieltä sekä muutos kunkin kielen puhujien määrässä löytyy samasta julkaisusta vuodesta 2016 alkaen.

Tampereen kaupunki noudattaa EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta sekä Suomen väestötilastoista vastaavan Tilastokeskuksen linjauksia tietojen suojaamisesta. EU:n yleisen tietosuojaa-asetuksen mukaan arkaluonteisia tietoja ovat erityiset henkilötietoryhmät kuten rotu tai etninen alkuperä sekä erityisen tarkkaa suojaamista edellyttävät tiedot kuten kieli, kansalaisuus, syntyperä tai synnyinmaa. Tilastokeskuksen linjausten mukaisesti, jos paljastumisriski on olemassa, tulee esimerkiksi taulukossa olevat henkilötiedot suojata riittävästi. Paljastumisriskiä arvioitaessa huomioidaan tietojoukon arkaluonteisia tietoja sisältävät muuttajat, pienet solu- ja luokkafrekvenssit, perusjoukon suuruus, muuttujien määrä sekä tilastointialueen koko ja sijaintitarkkuus. Tietojen suojaustarvetta arvioitaessa on huomioitava myös, käytetäänkö tilastoinnissa perusjoukkona tiettyä väestön erityisryhmää kuten esimerkiksi ulkomaalaiset. Tilastointialueen koon pienetessä myös tilastoitavien yksiköiden määrä vähenee. Kuntapohjaiset tilastotkin voivat sisältää paljastumisriskin silloin, kun alueen perusjoukko on pieni. Koko kuntaa pienempien alueiden tilastoinnissa paljastumisriski on aina mahdollinen. Tämän vuoksi asuinaluekohtaisia (kaupunginosittaisia) tietoja yksittäisten kieliryhmien osuuksista Tampereella ei voida julkaista, mutta julkisesti kielitiedot ovat saatavilla kaupunkitasolla. Aluetasoiset tiedot ovat kuitenkin saatavissa vieraskielisten määrästä ja osuuksista siten kuin se on tietosuojasäännösten puitteissa mahdollista esittää. Edellä esitetyn johdosta Tampereen kaupungilla ei ole jo olemassa olevien julkaisujen lisäksi tarvetta eikä joiltain osin edes mahdollisuutta tehdä julkiseksi aiottua selvitystä kaupungin asuinalueiden väestöpohjan muutoksista vuosilta 2015 - 2020 siten, että selvityksestä voitaisiin nähdä sekä asuinalueiden väestömäärän muutokset että eri kieliryhmien osuudet asuinalueittain.

Tiedoksi

Veikko Vallin, Johanna Ahlgrén-Holappa, Reija Linnamaa

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Veikko Vallin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, 22.11.2021, § 215

Valmistelijat / lisätiedot:
Reija Linnamaa

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Päätösehdotus oli

Veikko Vallinin valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Veikko Vallin, Johanna Ahlgrén-Holappa, Reija Linnamaa

Kokouskäsitely

Lassi Kaleva ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Kannatus: Arne Raevaara. Kalevan pöydällepanoehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Veikko Vallin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 19, 21.02.2022
Yhdyskuntalautakunta, § 320, 02.11.2021
Kaupunginhallitus, § 542, 22.11.2021

§ 19

Valtuustoaloite paremman paikan etsimiseksi saunalauttojen säilytykselle Laukontorin läheisyydestä - Tampereen Keskustan valtuustoryhmä

TRE:3033/10.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 19

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Rakennuttamisjohtaja Milko Tietäväinen, puh. 040 5068 600, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Tampereen Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite, yhdyskuntalautakunnan lausunto ja tehdyt toimenpiteet merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Tampereen Keskustan valtuustoryhmä, Milko Tietäväinen

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Tampereen Keskustan valtuustoryhmä

Yhdyskuntalautakunta, 02.11.2021, § 320

Valmistelijat / lisätiedot:
Milko Tietäväinen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite, siihen annettu vastaus ja tehdyt toimenpiteet merkitään tiedoksi.

Perustelut

Tampereen Keskustan valtuustoryhmä esittää 19.4.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa, että saunalauttojen säilytykselle etsitään parempi paikka Laukontorin läheisyydestä.

Yhdyskuntalautakunta päätti saunalauttojen käytön periaatteista Tampereen kaupungin satamissa 25.5.2021 § 172. Lautakunta päätti, että Tampereen satamissa Pyhäjärvellä saunalauttojen kotisatamat osoitetaan Rantaperkiön satamaan ja risteilysaunalauttojen osalta myös Soutukeskuksen laituriin. Näsijärvellä saunalauttapaikat osoitetaan Santalahden satamaan. Lisäksi satamatoimisto voi erityisillä ja painavilla perusteilla myöntää saunalautalle kotisatamapaikan myös muissa Tampereen satamissa.

Satamatoimisto on valmistellut Laukontorin nykyisen saunalauttalaiturin muuttamista vierasvenelaituriksi, jossa laiturin päässä on asiakkaiden nouto- ja jättöpaikka erilaisille risteilyaluksille ml. saunalautat. Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on myöntänyt vesilain mukaisen luvan ponttoonirakenteisen vierasvenelaiturin toteuttamiselle Laukonsillan kohdalle. Näillä toimenpiteillä pystytään järjestämään sekä vierasvenesataman toimintaan että risteilyliikenteen tarpeisiin paremmat järjestelyt.

Saunalauttojen kotisatamapaikkojen järjestäminen vaatii vielä lisätarkastelua. Erityisesti saunalauttojen tekninen huolto (vesi ja sähkö) vaativat lisäsuunnittelua ja toimintamallin tarkentamista. Esimerkiksi sähkön ja veden käyttö edellyttävät tarkempia sopimuksia.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 22.11.2021, § 542

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite, yhdyskuntalautakunnan lausunto ja tehdyt toimenpiteet merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Tampereen Keskustan valtuustoryhmä, Milko Tietäväinen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 20, 21.02.2022

Yhdyskuntalautakunta, § 266, 14.09.2021

Yhdyskuntalautakunta, § 321, 02.11.2021

Kaupunginhallitus, § 543, 22.11.2021

§ 20

Valtuustoaloite Yrjöläntien bussipysäkkien numero 3564 ja 3565 pysäkkilevennyksen, suojatien ja piennarkaistan rakentamiseksi – Anna-Kaarina Rantaviita-Tiainen

TRE:7061/08.00.01/2020

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 20

Valmistelija / lisätiedot:

Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Katja Seimelä, puh. 040 149 3684, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Anna-Kaarina Rantaviita-Tiaisen valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Anna-Kaarina Rantaviita-Tiainen, Ari Vandell, Katja Seimelä, Heljä Aarnikko, Leena Huhtala

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Anna-Kaarina Rantaviita-Tiainen

Yhdyskuntalautakunta, 14.09.2021, § 266

Valmistelijat / lisätiedot:

Ari Vandell

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Anna-Kaarina Rantaviita-Tiaisen valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Perustelut

Anna-Kaarina Rantaviita-Tiainen esittää valtuustoaloitteessaan, että Yrjöläntien bussipysäkeille 3564 ja 3565 tulisi rakentaa pysäkkilevennykset, merkitä suojatie ja parantaa kävely-yhteyttä suojatien ja pysäkin välillä.

Yrjöläntiellä on nykyisin kaksi pysäkkiparia: aloitteen kohteena olevat pysäkit 3564 ja 3565 kadun keskivaiheilla sekä pysäkit 3566 ja 3567 Yrjöläntien länsipäässä. Pysäkit 3564 ja 3565 ovat nykyisin ajoratapysäkkejä, joissa bussit pysähtyvät ajokaistalla ilman levennystä. Pysäkeillä 3566 ja 3567 on pysäkkilevennykset. Kaikki odotusalueet ovat korotettuja. Kummankaan pysäkkiparin yhteydessä ei ole suojateitä. Kulku pohjoispuolen pysäkeille onnistuu Yrjöläntien pohjoisreunan jalkakäytävää pitkin, mutta eteläreunan odotusalueille kulku tapahtuu ajoradan reunassa. Yrjöläntien nopeusrajoitus on 50 km/h ja liikennemäärä noin 5 600 ajoneuvoa/vrk. Nopeusmittauksia on tehty vuosina 2018-2020. Niiden perusteella keskimääräiset ajonopeudet ovat aikaisempina vuosina olleet 48-52 km/h ja 85 % ajoneuvoista on ajanut korkeintaan 54-57 km/h (V85). Vuonna 2020 ajonopeudet ovat selvästi kasvaneet. Keskimääräinen nopeus syyskuussa 2020 oli 56 km/h ja V85-nopeus 62 km/h.

Yrjöläntien bussitarjonta muuttui 7.6.2021. Kadulla on aikaisemmin liikennöity linjoilla 32 Tays-Kaukajärvi-Hervanta-Hatanpää-Ranta-Tampella ja 38 Hervanta-Kaukajärvi-Atala. Linjan 32 vuoroväli oli 30 min ja linjan 38 arjen ruuhka-aikoina 20 min ja muina aikoina 30 min. Läntisempää pysäkkiparia on vuosina 2018-2020 käyttänyt 44-56 matkustajaa ja keskikohdan pysäkkiparia 12-20 matkustajaa vuorokaudessa. 7.6.2021 alkaen Yrjöläntietä liikennöi linja 38 Hervanta-Kaukajärvi-Linnainmaa-Tays-Lentävänniemi. Sen vuoroväli on arjen ruuhka-aikoina 20 min ja muina aikoina 30 min. Pysäkkien käyttäjämäärän arvioidaan muutoksen jälkeenkin jäävän alle 100 käyttäjään vuorokaudessa.

Pysäkeillä 3564 ja 3565 ei ole käyttäjämäärän ja bussitarjonnan kannalta tarvetta pysäkkilevennyksille. Kokoojakaduilla käytetyt ajoratapysäkit toimivat myös liikenteen rauhoittamistoimenpiteenä.

Tampereelle laaditaan parhaillaan ohjeistusta jalankulun kadunylitysjärjestelyistä. Syksyllä 2021 valmistuva "jalankulkijoiden kadunylitysjärjestelyiden suunnitteluohje" tulee sisältämään ohjeet uuden suojatien tai ylityspaikan tarpeen arviointiin sekä suojatien ja ylityspaikan mahdolliset ratkaisut erilaisissa ympäristöissä. Ratkaisut valitaan siten, että suojatietä käyttäen kadun ylittäminen on turvallista. Uuden suojatien perusteena on tähän asti käytetty vähintään 100 käyttäjää vuorokaudessa, ohjelunnonksen mukaan uusilta suojateiltä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

edellytetään 200 käyttäjää. Kadun ylittämistä helpottava jalankulkijoiden ylityspaikka on ohjeluonnoksen mukaan tarpeellinen joukkoliikennepysäkkien yhteydessä, kun ylityskohdassa on yli 50 käyttäjää vuorokaudessa. Yrjöläntien kummankaan bussipysäkkiparin kohdalla käyttäjämäärä ei riitä uuden suojatien merkitsemiseen. Ylityspaikan tarve täyttyy läntisemmän pysäkkiparin kohdalla, mutta ei aloitteen tarkoittamassa kohdassa.

Kävely-yhteyden kehittäminen ylityspaikasta eteläreunan bussipysäkillä olisi teknisesti mahdollista esim. piennarlevityksellä. Bussipysäkin käyttäjämäärä on kuitenkin erittäin alhainen eikä läheisyydessä ole maankäytön kehittämishankkeita, joiden perusteella käyttäjämäärän voitaisiin ennakoida merkittävästi kasvavan. Kulkuyhteyksien kehittämistä ei siten katsota tarkoituksenmukaiseksi. Bussipysäkkien vähäisen käyttäjämäärän vuoksi tulisivat arvioida pysäkkien 3564 ja 3565 tarpeellisuus ja mahdollisesti poistaa pysäkkipari käytöstä. Vaihtoehtoisille pysäkeille Yrjöläntien länsipäässä on kävelymatkaa noin 350 m.

Tiedoksi

kh, Ari Vandell, Katja Seimelä, Heljä Aarnikko, Leena Huhtala

Kokouskäsitely

Jouni Sirén ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Aleks Jantti kannatti ehdotusta. Lautakunta hyväksyi yksimielisesti Sirénin pöydällepanoehdotuksen.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 02.11.2021, § 321

Valmistelijat / lisätiedot:
Ari Vandell

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Eriävä mielipide

Tiina Leppänen-Kaarsalo

Päätösehdotus oli

Esittelijä uudisti päätösehdotuksensa:

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Anna-Kaarina Rantaviita-Tiaisen valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 14.9.2021.

Tiedoksi

kh, Ari Vandell, Katja Seimelä, Heljä Aarnikko, Leena Huhtala

Kokouskäsitely

Tiina Leppänen-Kaarsalo ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että Yrjölänkadun linja-autopysäkkien ja suojatien rakentamisen valtuustoaloitteen perusteella ryhdytään toimenpiteisiin.

Jouni Sirén kannatti ehdotusta.

Koska oli tehty kannatettu palautusehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: Asian käsittelyn jatkaminen = JAA, palautusehdotuksen hyväksyminen = EI

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tulos: Asian käsittelyn jatkaminen hyväksyttiin äänin 8 – 5.

Asian käsittelyä jatkettiin.

Äänestykset

Asian käsittelyn jatkaminen=JAA, Leppänen-Kaarsalon palautusehdotuksen hyväksyminen=EI

Kyllä

Reeta Ahonen
Riina-Eveliina Eskelinen
Jaakko Vuorio
Leena Heino
Teemu Aaltonen
Tiina Mikkonen
Antti Ivanoff
Jari Saari

Ei

Tiina Leppänen-Kaarsalo
Joakim Vigelius
Terhi Leino
Matti Järvinen
Jouni Sirén

Liitteet

1 Valtuustoaloite
2 YLA 2.11.2021 § 321 Eriävä mielipide Tiina Leppänen-Kaarsalo

---

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Anna-Kaarina Rantaviita-Tiaisen valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Anna-Kaarina Rantaviita-Tiainen, Ari Vandell, Katja Seimelä, Heljä Aarnikko, Leena Huhtala

Liitteet

1 Valtuustoaloite

2 YLA 2.11.2021 § 321 Eriävä mielipide Tiina Leppänen-Kaarsalo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 21, 21.02.2022

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, § 95, 10.11.2021

Kaupunginhallitus, § 544, 22.11.2021

§ 21

Valtuustoaloite Tampereen bussilinjojen, pysäkkien ja aikataulujen muuttamiseksi kuntalaisia paremmin palveleviksi - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

TRE:6546/08.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 21

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puh. 050 326 7007, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi hyväksyttiin toivomusponsi:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että joukkoliikennelautakunta jatkaa bussilinjaston kehittämistä, arvio muutostarpeita ja varautuu vuoden 2023 talousarvion valmistelussa parannuksiin. Kehittämiskohteita ovat esim. Tesoman alueen suora yhteys Rautatieasemalle ja Teiskontien suuntaan, Muotialan, Huikkaan- ja Takahuhdin alueiden suorien yhteyksien parantaminen keskustaan sekä Etelä-Hervannan yhteyksien parantaminen Duo-ostoskeskukselle.

Päätösehdotus oli

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Kokouskäsitely

Pekka Salmi teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että joukkoliikennelautakunta jatkaa bussilinjaston kehittämistä, arvio muutostarpeita ja varautuu vuoden 2023 talousarvion valmistelussa parannuksiin. Kehittämiskohteita ovat esim. Tesoman alueen suora yhteys Rautatieasemalle ja Teiskontien suuntaan, Muotialan, Huikkaan- ja Takahuhdin alueiden suorien

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

yhteyksien parantaminen keskustaan sekä Etelä-Hervannan yhteyksien parantaminen Duo-ostoskeskukselle.

Kannatus: Atanas Aleksovski, Aila Dünder-Järvinen ja Ulla-Leena Alppi

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu toivomusponsiehdotus. Pekka Salmen toivomusponsiehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Mika Periviita

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, 10.11.2021, § 95

Valmistelijat / lisätiedot:

Mika Periviita

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mika Periviita, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on tehnyt aloitteen Tampereen bussilinjojen, pysäkkien ja aikataulujen muuttamisesta kuntalaisia paremmin palveleviksi. Aloitteessa kerrottiin osittain linjastouudistuksesta, joka käynnistyi vuoden 2018 alussa. Valtuustoaloitteessa kerrottiin muun muassa linjastosuunnitteluun vaikuttaneista suunnitteluperiaatteista, jotka hyväksyttiin Tampereen seudun joukkoliikennelautakunnassa 24.8.2016 (TRE:3813/08.01.01/2016 Joukkoliikennelinjaston suunnitteluperiaatteet raitiotien vaikutusalueella). Valtuustoaloitteessa kerrottiin myös Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan päätöksestä 11.4.2019, jolloin hyväksyttiin linjastosuunnitelma vuodelle 2021 (TRE:1039/08.01.01/2018 Joukkoliikenteen linjastosuunnittelu vuodelle 2021). Lisäksi valtuustoaloitteessa on kerrottu linjanumeromuutoksesta, joka tehtiin linjastouudistuksen yhteydessä.

9.8.2021 käyttöön otetun linjaston suunnitteluprosessi oli historiallisen pitkä ja sisälsi vuorovaikutusta täysin uudella konseptilla osallistaen kuntalaiset mukaan suunnittelun alkuvaiheista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

asti yhdessä joukkoliikenneyksikön suunnittelijoiden kanssa kehittämään parhaiten kuntalaisia palvelevaa ratkaisua. Linjastosuunnittelu aloitettiin keväällä 2018 yhdessä asukkaiden kanssa. Vuorovaikutuksen kanavina käytettiin digitaalista osallistumista ja yhteissuunnittelutilaisuuksia eri puolilla Tamperetta. Keväällä 2018 Nyssen nettisivuilla perustettiin oma osio Linjasto 2021, jossa jaoimme koko projektin ajan ja sen jälkeenkin tietoa ja luonnoksia asukkaille ja pyysimme kuntalaisia tutustumaan suunnitelmiin ja kommentoimaan niitä. Keväällä 2018 suunnittelijat jalkautuivat ensiksi maastokäynneille ympäri seutua, ja sen jälkeen pidimme ensimmäiset yhteissuunnittelutilaisuudet. Tilaisuuksia varten olimme tehneet kolmelta eri alueelta alustavan suunnitelman linjastomuutoksesta ja nämä Hervanta, Koillis-Tampere ja Koivistonkylä, Veisu, Muotiala, Nekala -alueiden linjastosuunnitelmat julkaistiin Nyssen verkkosivuilla. Ensimmäisissä yhteissuunnittelutilaisuuksissa kuntalaiset pääsivät itse suunnittelemaan linjastoja ja keskustelemaan pienryhmissä eri ratkaisuista.

Koko seudun ensimmäinen linjastoluonnos julkaistiin vasta yhteissuunnittelutilaisuuksien ja verkkokommentoinnin jälkeen. Yhteissuunnittelun lisäksi joukkoliikenteen asiantuntijat analysoivat todellisia pysäkkikohtaisia käyttäjämääriä ja kävivät läpi yksitellen jokaisen linjastopalautteen ja arvioivat siihen liittyvän muutosmahdollisuuden. Samaan aikaan huolehdimme, että prosessi sai hyvin näkyvyyttä mediassa. Linjastosuunnittelu eteni yhdessä kehittäen niin, että kesän 2018 jälkeen teimme palautteiden pohjalta vaihtoehdoisen linjastosuunnitelman. Tätä suunnitelmaa edelsi suunnitteluperiaatteiden läpikäyminen joukkoliikennelautakunnassa ajankohtaisten asioiden yhteydessä 29.8.2018. Ensimmäisessä vaiheessa lisääntyneen asiakasymmärryksen perusteella haluttiin muuttaa erityisesti liityntäliikenteiden suunnitteluperiaatetta. Lautakunnassa asian läpikäymisen jälkeen julkaisimme Nyssen nettisivuilla vaihtoehdoisen linjastosuunnitelman. Näiden molempien linjastosuunnitelmien pohjalta lähetimme lausuntopyyntön linjastosuunnitelmista seudun kunnille, eri sidosryhmille sekä muille toimivaltaisille viranomaisille. Koko prosessin aikana kävimme myös useaan otteeseen suunnitelmia läpi eri sidosryhmien kanssa kuten palveluverkon, kaavoituksen ja liikennesuunnittelun sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Loppuvuodesta 2018 järjestimme vielä neljä vuorovaikutustilaisuutta; Lielahdessa, Linnainmaalla, Hervannassa ja Koivistonkylässä. Tammikuussa 2019 julkaisimme yhdessä kehitetyn, lähes lopullisen linjastosuunnitelman. Kevään aikana järjestettiin vielä muutamia asukastilaisuuksia, olimme esittelemässä linjastoa suositussa makettinäyttelyssä Tampere-talolla ja useampi media tarttui linjastosuunnitelmaamme. Vielä ennen lopullista päätöksentekoa linjastosuunnitelmasta ja koko projektista pidettiin joukkoliikennelautakunnalle perehdyttämisiltapäivä ja linjastoa sekä koko prosessia käytiin esittelemässä Tampereella eri valtuustoryhmissä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Keväällä 2019 Tampereen joukkoliikennelautakunnalle esiteltiin Linjasto 2021. Linjastoa edelsi yli vuoden mittainen asukasvuorovaikutus, johon sisältyi useita asukastilaisuuksia ja yli 5 000 läpikäytyä laadukasta kommenttia linjastosuunnitelmista. Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta teki linjastopäätöksen 11.4.2019. Tämän päätöksenteon jälkeen hyväksyttyä linjastosuunnitelmaa käytiin läpi syksyllä 2019 liikennöitsijöiden kanssa ja sovittiin uuden linjaston mukaisesta liikennöinnistä. Tampereen kaupunki teki linjastosuunnittelupäätöksen jälkeen päätöksen jatkaa ratikan rakentamista Koskipuistosta Sorin aukiolle marraskuussa 2019 (TRE:2401 /10.03.02/2019).

Linjasto 2021 -suunnittelun jälkeen linjastoa tarkennettiin erillisistä tarpeista johtuen Lempäälässä, Vesilahdella ja Pirkkalassa. Nämä tarkennukset linjastosuunnittelussa toteutettiin erillisinä projekteina ja niihin järjestettiin mahdollisuus kommentointiin sekä erilliseen vuorovaikutukseen. Vuoden 2020 lopussa toteutettiin vielä Pohjois-Tampereen liikkumiskysely, jolla kartoitettiin tulevaa Pohjois-Tampereen liikennöintiyhteyttä kilpailutukseen, jossa liikennöinti käynnistetään uusilla reiteillä kesäkuussa 2022. Pohjois-Tampereen liikkumiskyselyyn saatiin yli 400 palautetta ja näiden pohjalta esimerkiksi yhteyttä Kämmenniemestä Linnainmaalle ja Tampereen Keskustorille kehitetään merkittävästi.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta vahvisti vielä päätöksenteossa kesäkauden 2021 (TRE:7268/08.01.01/2020) ja talvikauden 2021–2022 (TRE:5390/08.01.01/2020) joukkoliikenteen palvelutason. Talvikauden 2021–2022 aikataulut julkaistiin asukkaiden nähtäville ja kommentoinnille keväällä 2021, Linjasto 2021 -reittioppaassa. Viestintää linjastomuutoksista tehtiin laajasti ja myös kohdennettuna alueellisesti. Lisäksi jokaiseen kotitalouteen jaettiin Nyssen infolehti, jossa kerrottiin tulevista muutoksista.

Kaiken kaikkiaan koko linjastosuunnittelu on toteutettu yhdessä asukkaiden kanssa hyvin vuorovaikutuksellisesti. Osa muutoksista on erilaisia, kuin mihin aikaisemmassa linjastossa on totuttu. Kaikki Nysselle tulevat palautteet kerätään ja kootaan päätöksenteon tueksi kesäkauden 2022 ja talvikauden 2022–2023 joukkoliikenteen palvelutasopäätöksen osalta.

Linjakartta

Nyssen pysäkki-informaatiota uusittiin kesän 2021 aikana ja kaikille katoksin varustelluille pysäkeille asennettiin suuret pysäkkijulisteet. Pysäkkijulisteet sisältävät linjastotietoa, pysäkkikohtaiset aikataulut sekä opastusta lippu- ja maksukäytäntöihin. Pysäkkijulisteet on personoituja pysäkkikohtaisesti. Aikaisemmin pysäkeillä on ollut koko seudun linjakartta sekä pysäkkikohtaiset aikataulut. Tulostetut pysäkkikohtaiset aikataulut olivat poissa pysäkeiltä ratikan rakentamisen ajan.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Uusi pysäkkituloste on herättänyt keskustelua ja joukkoliikenneyksikkö on saanut palautetta pysäkkijulisteen sisällöistä. Valtaosa asiakkaista on ottanut pysäkkijulisteet ilolla vastaan ja kehittävän palautteen pohjalta on tehty julisteeseen muutoksia.

Pysäkkijulisteet päivitetään aikataulukausittain. Kesällä 2021 julkaistua julistepohjaa on jo kehitetty selkeämpään muotoon.

Linjastopalautteet

Koillis-Tampere ja Itä-Tampere

Itä-Tampereelle on jätetty toivottuja harvavälisiä yhteyksiä suoraan Teiskontieltä Itsenäisyydenkadulle ja edelleen Keskustorille. Linjalla 90 mahdollistetaan päivittäinen yhteys tällä yhteysvälillä. Linjan liikennöintiä kehitetään pohjois-Tampereen liikkumiskyselyn pohjalta kesäkauden 2022 alusta lähtien. Muilta osin liikennöinti itä-Tampereelta kohti keskustaa on Taysin ja keskustan välillä päällekkäistä liikennettä ratikan kanssa. Itä-Tampereelta on jätetty runkotasoinen yhteys keskustaan linjalla 6, jossa vuorotarjonta on tiheä ja vuoroja on paljon. Lisäksi itä-Tampereelta on linjalla 7 Jankan ja Hakametsän kautta järjestetty vaihdoton ja tiheästi liikennöinti yhteys Tampereen keskustaan ja edelleen länsi-Tampereelle. Syöttöliikenteellä tarjotaan yhteys jokaiseen Taysille saapuvaan ratikkaan linja 18 (Atala - Linnainmaa - Tays) tai joka toiseen Taysille saapuvaan ratikkaan (linjat 17 Vehmainen - Linnainmaa - Tays ja 16 Irjala - Takahuhti - Tays - Kissanmaa - Hakametsä). Syöttölinjoilla tarjotaan tiheämpi vuorotarjonta kuin aikaisemmin alueilla liikennöidyillä linjoilla sekä uutena esimerkiksi yhteys omaan aluekeskukseen tai kaupalliseen keskittymään.

Leinolan ja Vestonkadun osalta linjalla 17 tarjotaan nykyisellään yhteys joka toiseen Taysilta lähtevään ratikkaan. Palvelutarjonta on kehittynyt aiemmasta joukkoliikenteen palvelutasosta huomattavasti, kun ennen linjalla 17 liikennöitiin arkisin 3 vuoroa tunnissa ja viikonloppuisin 2 vuoroa tunnissa. Linjan 17 aikataulut on kytketty ratikkalinjan 1 liikennöintiin. Tämän vuoksi liikennöintiäika on muuttunut aiemmasta. Tampereen seudun joukkoliikennelautakunta teki päätöksen linjan 17 liikenteen poistamisesta öisin ja varhaisaamuissa Leinolankadulta jo kesäkauden 2020 alussa (TRE:6991/08.01.01/2019). Tuolloin liikennettä öisin ja varhaisaamuissa siirrettiin linjalle 25 välille Linnainmaa - Keskustori. Leinolankadulta ja koko Vehmaisten alueelta on alle kilometrin matka runkolinjalle, jolla tarjotaan yön ja varhaisaamun liikennöintiä. Linjalla 7 korvattiin aikaisempaa linjaa 25, jolla tarjottiin yhteys Linnainmaalta Jankan kautta Hakametsään ja edelleen Kalevanrinteen kautta keskustaan.

Vehmaisten ja Holvastin alueelta on jo ennen Linjasto 2021 -muutosta toivottu yhteyttä Kaukajärvelle. Tätä tarvetta on tarkasteltu ja todettu, että Vehmaisista yhteys tapahtuu linjalla 40 tai linjalla 17 ja vaihtaan linjaan 38 Aitolahdentiellä, jolla tarjotaan yhteys Kaukajärvelle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Yhteys Linnainmaalta Kalevaan esimerkiksi Kalevan uintikeskukselle toteutuu Linnainmaalta edelleen vaihdottomasti. Linjalla 7 tarjotaan yhteys Linnainmaalta Jankan kautta Hakametsään ja edelleen Kalevanrinteen kautta keskustaan. Kalevanrinteellä voi linjalta 7 jäädä pois Takojankadun pysäkillä, josta kävely matka uintikeskukselle on noin 500 metriä. Matka on siis noin 150 metriä pidempi kuin Sammonkadun pysäkiltä. Lisäksi Kalevan uintikeskukselle on mahdollista kulkea Linnainmaalta linjoilla 6, 28, 29 ja 90. Kaikki linjat kulkevat Teiskontiellä Hippoksen pysäkillä, josta matka Uintikeskukselle on noin 600 metriä.

Risson osalta linjareittiä on tutkittu, mutta nykyisellä katuverkolla paras mahdollinen palvelu saadaan rakennettua Atanväylälle linjalla 29. Linja 18 palvelee Atalasta Piettasekadun kautta yhteyttä Taysille ja taas linjalla 6 mahdollistetaan yhteys Vatialasta ja Holvastista Mäentakusenkadun kautta kohti keskustaa. Koillis-Tampereella yhteys linjoilla 90 ja 28 hidastuisi merkittävästi, mikäli linjoilla kierrettäisiin ensiksi Atanväylä ja tämän jälkeen joko Mäentakusen- tai Piettasekatu. Tällä hetkellä Atanväylälle ainoa yhteys on saatu rakennettua linjalla 29. Linjalla 29 mahdollistetaan Rissosta yhteys Linnainmaalle kaupallisiin ja julkisiin palveluihin sekä muiden linjojen kyytiin.

Aloitteessa on nostettu esiin ikäihmisten liikkumisen mahdollistaminen joukkoliikenteellä. Suunnittelussa on ollut tavoitteena ottaa mahdollisimman hyvin huomioon kaikki käyttäjäryhmät lapsiperheistä vanhuksiin. Ali-Huikkaantiellä arvioitiin linjastoratkaisussa myös silloiset palveluliikenteen tarpeet ja pyrittiin yhteensovittamaan palveluliikenteen ja muun joukkoliikenteen tarjontaa. Ali-Huikkaantiellä liikennöi edelleen linja 16, alueella linjan reitti kuitenkin muuttui niin, että kadulta poistui kaksi bussipysäkkiä. Vastaavasti uudella reitillä pystyttiin vastaamaan muuttuvaan maankäyttöön - Ali-Huikkaantien toiseen päähän perustettiin kaksi uutta pysäkkiparia. Ali-Huikkaantiellä pisin pysäkkiväli on 650 metriä. Ali-Huikkaantien kahden poistetun pysäkin matkustajamäärät olivat lokakuussa 2020 Lautasenkatu-pysäkin osalta 29 nousua arkipäivisin ja Ali-Huikkaantie 21-pysäkin osalta 20 nousua arkipäivisin. Nykyiseltä linjan 16 pysäkiltä Lautasenkatu matkustajamäärä arkipäivisin lokakuussa 2021 on ollut 24 nousua ja Laalahdenkadun pysäkiltä 14 nousua ja Yli-Huikkaantien pysäkiltä 7 nousua.

Hervanta ja Annala

Hervannan osalta ratikka liikennöi Hervannan läpi Insinöörinkadulla ja Hervannan valtaväylällä Sammonkadun kautta Tampereen keskusta-alueelle. Muut Hervannasta tulevat linjat toimivat niin syöttöyhteyksinä ratikalle kuin vaihtoehtoisena yhteytenä Tampereen keskustaan. Linjoilla 5 ja 6 tarjotaan tiheällä vuorotarjonnalla yhteys keskustaan. Lisäksi Hervannan muut linjat mahdollistavat yhteyden niin Hervannan ratikkapysäkeille kuin vaihtoehtoista reittiä Tampereen keskusta-alueelle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Koillis-Tampereen ohella myös Hervannassa nopein yhteys Tampereen keskusta-alueeseen muodostuu vaihdollisesta yhteydestä bussin ja ratikan välillä.

Etelä-Hervannan osalta linjastosuunnittelussa käytiin läpi eri vaihteita ja suunnitelmia linjaston osalta. Yhtenä vaihtoehtona esimerkiksi Näyttelijäntien alueelle osoitettiin kaavassa merkittyä Eero Roineen kadun joukkoliikennekadun puhkaisemista. Tätä kuitenkin alueen asukkaiden osalta vastustettiin. Näyttelijäntielle pohdittiin erilaisia ratkaisuja, myös syöttöliikennettä, mutta lopullisessa linjastosuunnitelmassa tultiin tulokseen, että harvoin kulkevaa syöttöliikennettä ei kannattaisi järjestää, sillä merkittävä osa Näyttelijäntien alueesta ja asukkaista on alle 500 metrin päässä etelä-Hervannan ratikkapysäkistä. Näyttelijäntieltä saatiin ennen korona-aikaa alle 300 nousua päivässä. Tämä tarkoittaa, että vuorokohtainen matkustajamäärä Näyttelijäntien kadulla oli alle 3 nousua per vuoro. Näistä alle 300 arkipäivän nousuista yli 40 % tapahtui Näyttämöntien kadun pysäkillä, josta nykyisellään on etelä-Hervannan ratikkapysäkillä on alle 250 metriä matkaa. Osalla Näyttelijäntien kadun asukkaista paras yhteys joukkoliikenteen pysäkillä muodostuu kulkemalla Hermiankadulle. Itä-Näyttelijäntien kadun asukkaille rakennettiin Hervannantielle pysäkit linjan 13 reitille. Alueelta ei ole tällä hetkellä yhteyttä Hervantajärven ratikkapysäkillä, johtuen asukkaiden vastuksesta alikulun järjestämiseen Ruskokehän alilla. Näyttelijäntien kadun osalta vaikutustenarvioinnissa on osoitettu mahdollisuus liikennöidä Näyttelijäntien kadulla linjalla, jossa oli osoitettu joukkoliikennekadun puhkaisu Eero Roineen kadun kautta. Tässä materiaalissa kyseessä oli kuitenkin vasta vaikutustenarvioinnista ja mahdollisista bussireiteistä. Linjastoa suunniteltiin omana kokonaisuutenaan ja yhdessä asukkaiden kanssa, minkä johdosta lähes kaikki vaikutustenarviointiin suunnitellut linjareitit ovat muuttuneet. Hervannassa testataan ensi vuoden alussa robottiautoa, jolla haetaan ratkaisuja lyhyiden matkojen tekemiseen. Robottiautokokeilun jälkeen voidaan reititystä pohtia ja hakea ratkaisua myös Näyttelijäntien kadun liikennöintiin tulevaisuudessa.

Näyttelijäntien kadun joukkoliikenteen suunnittelun yhteydessä liikennesuunnittelu teki omaa työtään Hervannan liikkumisselvityksestä. Tämän työn myötä Näyttelijäntien kadulla joukkoliikenteen väistyessä pystytään kehittämään kevyen liikenteen yhteyksiä. Kaupungin tavoiteaikataulussa on, että Näyttelijäntien kadulla voitaisiin toteuttaa kevyen liikenteen parannustoimenpiteitä kesällä 2022.

Hermiankadulle on rakennettu ratikkapysäkki valmiiksi, mutta tällä hetkellä sen liikennöintiä ei ole nähty järkeväksi. Hermiankadun pysäkkiä on hankalaa ottaa mukaan suunniteltuun linjastoon tyydyttävällä palvelutasolla alentamatta eteläisen Hervannan palvelutasoa merkittävästi. Hervannan ratikka kulkee keskimäärin 7,5 minuutin välein. Jos olisi käytössä Hermiankadun pysäkki, voitaisiin sille ajaa maksimissaan 1/2 vuoroista, koska Etelä-Hervannan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ja Hervantajärven pysäkki jäisi muutoin ilman palvelua. Tämä 15 minuutin vuoroväli on melko harva ja olisi todennäköistä, että moni kulkisikin Hervannan kampus -nimiselle pysäkillä (Mikontaloille), josta ratikat kulkisivat 7,5 minuutin välein. Hermiankadun alue on kuitenkin 600 metrin sisällä tuolta pysäkiltä. Muunlaisiakin liikennöintimalleja on tutkittu, mutta toteuttamiskelpoisia ei ole löydetty. Tulevaisuudessa nähdään mahdollisena ratkaisu, jossa ratikat ajavat 5 minuutin välein ja niistä joka toinen ohjataan Hermiankadulle. Ratikkaliikenteen helppokäyttöisyys ja pysyvät reitit ei myöskään sovi Hermiankadun arkipäivään painottuvaan kysyntään.

Yhteys Hervannasta Taysiin toteutuu nykyisin linjalla 38, jolla mahdollistetaan Lukonmäestä ja Kaukajärveltä yhteys Linnainmaan kautta Taysille. Lisäksi matkustajamääräseurannassa olemme havainneet, että linjalla 6 tehdään merkittävästi vaihdottomia matkoja Länsi-Hervannasta Lukonmäen ja Messukylän sekä lidesrannan kautta Taysille. Lisäksi tämän yhteyden pystyy toteuttamaan joko yhdistämällä ratikkalinjan 3 ja bussilinjan 16 tai vaihtamalla ratikasta ratikkaan Sammonaukion pysäkillä. Yhteys Hervannasta Hatanpään sairaalalle toteutuu edelleen linjalla 13, jolla tarjotaan päivittäinen yhteys Hervannan ja sairaalan välillä.

Linjastosta on karsittu päällekkäiset bussi- ja ratikkalinjat. Näin joiltain alueilta yhteys Tays keskussairaalalle muuttuu vaihdolliseksi. Näin käy esimerkiksi välillä Vuores - Hervanta - Tays keskussairaala, kun ratikka 3 korvaa linjan 5 reittiosuuden Hervannasta Hakametsään asti. Vuoreksesta voi matkustaa keskustaan linjoilla 5 tai 35 ja vaihtaa ratikkaan 1 Sorin aukiolla tai Koskipuistossa. Linja 35 taittaa matkan keskustaan 19 minuutissa. Ratikka 1 ajaa Tays keskussairaalalle 11 minuutissa. Odottelu-aika vaihtopysäkillä ei ole pitkä, sillä ratikka palvelee tiheällä vuorovälillä. Linjan 35 vuorotarjontaa tarkastellaan suhteessa kysyntään. Vuoroja on seuraavaan kauteen helppoa lisätä, mikäli kysyntää kattaa suuren osan lisäkustannuksista. Olemme saaneet palautetta nyt linjan 35 aikatauluista ja niitä tarkennetaan viimeistään tulevaan kauteen.

Annalan linjojen 9 ja 19 osalta on aikataulua tarkkailtu syksystä lähtien ja todettu, että bussit ovat kulkeneet ensisijaisesti Annalasta keskustaan suunnitellusti aikataulun mukaisesti. Lentävänniemestä keskustaan ja edelleen Annalaan molemmilla linjoilla on ollut joitain aikatauluhaasteita, johtuen Paasikivenkadun sekä Paasikiventien työmaista ja Hämeenpuiston ruuhkautumisesta, kun Sepänkatu on ollut liikenteeltä pois käytöstä.

Hikivuoren yhteys toteutetaan nykyisinkin linjalla 9. Linjalla mahdollistetaan yhteys Kaukajärvelle ja Messukylään sekä Keskustorille. Yhteydestä Ylisenkadulle entiselle linjan 20 päätepysäkillä luovuttiin linjastosuunnittelun yhteydessä. Päätepysäkillä tapahtui useita vaaratilanteita, kun mäestä ei päästy huonolla säällä tai heikon kunnossapidon vuoksi ylös busseilla Hikivuorenkadulle. Nykyisellä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ratkaisullaan linjalla 9 tarjotaan yhteys entiseltä linjan 20 päätepysäkiltä alle 250 metrin päässä sijaitsevaan bussipysäkkiin.

Hirvikallion asuinalueen osalta yhteyksiä on kehitetty, kun linja 19 liikennöi nykyisin päivittäin Hervannasta Ruskon ohi Annalaan ja edelleen keskustaan. Aikaisemmin linja 20 liikennöi vain maanantaista lauantaihin Annalan ja Ruskon kautta Hervantaan. Kaupungilla on käynnistetty suunnittelu Kaipasen entisen päätepysäkin käytöstä ja hyödyntämisestä linjan 19 reitillä. Ratkaisu vaatii suunnitelmaa ja rakentamista alueelle. Kaipasen päätepysäkin muokkaaminen voitaisiin toteuttaa aikaisintaan kesällä 2022.

Hallilla, Turtola ja Nekala

Hallilan alueelta on ratikkalinjalla 3 yhteys Keskustorille. Hallilan joukkoliikenne on muilta osin ratkaistu linjalla 13, jolla mahdollistetaan yhteys Hervantaan, Hatanpäälle ja Tampereen keskusta-alueelle Ratinanrantaan sekä Tuulensuuhun. Linja liikennöi Taatalan alueelta, jossa on mahdollista vaihtaa runkolinjoille 5 ja 50 sekä Hatanpään valtatie kautta, jossa vaihtoyhteys runkolinjalle 8 on mahdollista. Koko Hallilan alue on alle 1,5 kilometrin säteellä ratikkapysäkistä. Jokaisen ratikkapysäkin kevyen liikenteen yhteyksiä on tarkasteltu kaupungin erillishankkeissa. Lisäksi jokaiselle ratikkapysäkillä sijoitetaan katoksellisia pyörätelineitä. Hallilasta on aikaisemmin mahdollistettu vaihdoton yhteys omien neuvolapalveluiden pariin, mutta nykyisellä linjastolla tätä ei enää vaihdottomasti tarjota. Aikaisemmin Veisusta, Finninmäestä ja Lukonmäestä sekä Palvaanniemestä ei ole tarjottu yhteyttä omiin lähineuvolapalveluihin Mustametsään vaihdottomasti. Uudessa linjastossa Veisusta tarjotaan jatkossa vaihdoton yhteys Mustametsän neuvolapalveluihin, mutta edellä mainituista Finninmäestä, Lukonmäestä ja Palvaanniemestä sekä nykyisin Hallilasta yhteys omiin neuvolapalveluihin on vaihdollinen. Hallilasta mahdollistetaan kuitenkin päivittäiseen liikkumiseen vaadittava koulupolun mukainen yhteys Hervantaan.

Linjan 13 reittiä keskustassa on suunniteltu muutettavaksi kesäkauden 2022 alussa. Linjalla haluttiin saada asiakaskokemuksia ja matkustajaseuranta linjasta, joka kulki Ratinanrannan kautta. Matkustajaseurannan perusteella linjalla 13 tehdään merkittävä määrä matkoja Lielähti - Tesoma ja Hervanta - Hatanpään sairaala välillä. Tämä viittaa siihen, että linjalla ei niinkään tehdä tai nousta keskusta-alueen pysäkeiltä. Päätös linjan 13 keskustan reitistä tuodaan joukkoliikennelautakunnan päätettäväksi joulukuussa 2021 ja mahdollisella uudella linjareitillä aloitetaan liikennöinti kesäkauden 2022 alussa.

Turtolan linjalla 14 mahdollistetaan yhteys Muotialan ja Korkeinmäen eteläalueelta omaan lähikouluun Nekalaan. Asiasta saatiin paljon palautetta Linjasto 2021 -suunnittelussa, lisäksi yhteydellä varmistetaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

muun muassa yhteys Korkinmäen ja Muotialan alueelta alueen neuvolapalveluihin Mustametsään.

Linjan 31 lakkauttamispäätös perustui matkustajamäärän vähyyteen. Linjalla 31 tarkastettiin usealta vuodelta matkustajamääriä ja nykyisessä linjastossa linjalla 14 saatiin rakennettua entisen linjan 31 isolle käyttäjäryhmälle koululaisille vaihdoton yhteys omaan lähikouluun Nekalaan. Korkinmäestä on mahdollista kulkea Hallilan ratikkapysäkille, jonne matkaa on alle kilometri. Ratikalla pystytään tarjoamaan merkittävästi parempi joukkoliikenteen palvelutaso kuin aikaisemmalla linjalla 31. Lisäksi Veisussa asukkaille mahdollistetaan edelleen yhteys linjalla 14 Turtolaan ja Tampereen keskusta-alueelle ja uutena yhteys Nekalaan omaan lähineuvolaan sekä rautatieasemalle.

Länsi-Tampere

Tesoman runkolinjojen osalta pohdittiin, että nykyisellä maankäytöllä linjat 7 ja 8 palvelevat tiivistä Kohmankaarta ja Ristimäkeä, Mediapolista ja tulevaa Tohlopinrannan asuinalueita. Nyt, kun Tesoman valtatie varrella on lähdössä uusia maankäytön hankkeita eteenpäin, voidaan toisen tiheästi liikennöidyn linjan reittiä miettiä uudelleen seuraavien joukkoliikenteen kausittaisten palvelutasopäätösten yhteydessä.

Pohjois-Tampere

Pohjois-Tampereen linjastoa on suunniteltu yhdessä asukkaiden ja alueen koulujen kanssa vuosina 2020 ja 2021. Tuolloin linjastoa suunniteltiin tulevan liikenteen mukaisesti. Uudella linjastolla aloitetaan pohjois-Tampereella kesäkauden 2022 alussa. Uudella linjastolla on pyritty ratkaisemaan erilaisia ongelmia, joista Nysse on saanut palautetta. Esimerkiksi yhteys Aitoniemestä Kämmenniemen kouluun paranee ja vuoroja Aitoniemeen lisätään. Samoin Pulesjärventieltä linjan 92 reitillä lisätään joukkoliikenteen tarjontaa ja reitillä on huomioitu eri koulupolun mukaisten koulujen tarpeita. Pulesjärventie ja sen kunnossapito kuuluvat Pirkanmaan ELY-keskukselle. Pirkanmaan ELY-keskus teki yhdessä Tampereen kaupungin kanssa 2000-luvun alussa Nurmi-Sorilan suunnittelun, jonka yhteydessä arvioitiin sitä, miten Pulesjärventien kevyen liikenteen yhteyttä voitaisiin kehittää. Suunnitelmasta tehtiin myös kustannusarvio. Suunnitelmasta keskustellaan yhdessä kaupungin ja Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa, voitaisiinko hanke toteuttaa tulevaisuudessa MAL-hankkeena sen sijaan, että se toteutettaisiin kaupungin omana hankkeena.

Kaiken kaikkiaan koko Tampereen seudun linjastomuutos on ollut historiallisen suuri. Sen valmisteluaika ja prosessiin sisällytetty vuorovaikutuksen määrä on ollut historiallisen laaja. Nysse on saanut linjastomuutoksista palautetta. Kaikki palautteet luetaan ja käsitellään ja jokaiseen palautteeseen yritetään löytää ratkaisua. Joukkoliikenteen suunnittelu on aina erilaisten tarpeiden yhteensovittamista. Yli 50-paikkaisella bussilla ei pystytä tarjoamaan yksilöllistä palvelua. Yhdellä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

asuinaluetta palvelevalla bussilinjalla ei voida vaihdotta mahdollistaa kaikkia matkustustarpeita. Yksittäisen palautteen pohjalta tehdään aina arviointi muutoksen vaikutuksista muihin matkustustarpeisiin ja haetaan mahdollisimman laajaa joukkoa palveleva kompromissi. Kaikki linjastosta tulleet palautteet luokitellaan ja yhdessä linjojen matkustajamäärän kanssa, ja ne tuodaan joukkoliikenteen kesäkauden 2022 ja talvikauden 2022–2023 päätöksenteon tueksi. Muutoksen vaikutustenarviointia on pystytty tekemään vasta linjaston käyttöönoton jälkeen, joten kokonaisuutta ei ole voitu arvioida aiemmin. Vuorovaikutteisen suunnittelun ansiosta palautteita ei ole kertynyt suunnattomasti aiempaa enemmän.

Linjastomuutokseen liittyy kuitenkin useita yksityiskohtia, jotka vaikuttavat suhteellisen pieneen joukkoon joukkoliikenteen käyttäjiä. Näitä yksityiskohtia hiotaan ja ajan kuluessa linjastoon kehitetään entistä parempia ratkaisuja.

Nyssen matkustajamäärästä noin 63 % tehdään tiheästi liikennöidyillä runkolinjoilla 1-10 ja 19. Nämä kulkevat kaupungin läpi ja tarjoavat yhteyden keskustan solmupisteisiin kuten Keskustorille, Koskipuistoon tai Sorin aukiolle. Näiden lisäksi Tampereen keskustaan saapuu seudun kunnista päälinjat 40, 50, 70 ja 80, joilla tehdään noin 8 % kaikista Nysse-matkoista. Runkolinjoilta ja seudun päälinjoilta saadaan kuitenkin todella vähän palautetta liittyen linjareittiin tai vuorotarjontaan. Linjoilla liikennöidään tiheästi ja laajoilla liikennöntiajoilla. Linjoilla tehdään lähes kolmeneljännestä kaikista Nysse-matkoista. Tampereen kaupunkiseudulla joukkoliikenteen järjestäminen katetaan merkittävältä osin lipputuloilla. Nykyisellä kustannustasolla ei pystytä kohdentamaan palvelua niin kattavasti, että jokaiseen matkustustarpeeseen pystyttäisiin tarjoamaan joukkoliikennepalvelua.

Asiakastyytyväisyysmittausta tehdään kuukausittain linjakohtaisesti koko seudun joukkoliikenteessä. Asiakastyytyväisyysmittauksen pohjalta suurin osa asiakkaistamme ovat erittäin tyytyväisiä nykyiseen reititykseen ja palvelutasoon. Syksyllä 2021 toteutetun asiakastyytyväisyysmittauksen pohjalta 85,8 % Nyssen matkustajista piti bussilinjan reittiä itselleen omiin tarpeisiinsa sopivana. Asiakastyytyväisyysmittauksen tulosta voidaan myös verrata Nyssen matkustajamäärätietoihin, joissa lähes 75 % kulkee linjoilla, joilla mahdollistetaan yhteys Keskustorille tai Koskipuistoon. Näiden lisäksi muilla linjoilla on onnistuttu luomaan reitti, jolla mahdollistetaan matkustajakysynnän pohjalta esimerkiksi yhteys omaan lähikouluun tai terveystalouden piiriin. Näiden tietojen pohjalta saadaan selkeästi kuva siitä, että merkittävä osa uuden linjaston käyttäjistä on tyytyväisiä linjastoratkaisuun ja käyttää joukkoliikennettä päivittäisessä kulkemisessaan. Joukkoliikenteen suunnittelu edellyttää kompromisseja, joilla toteutamme joukkojen ehdoilla palveluja joukoille.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 22.11.2021, § 544

Valmistelijat / lisätiedot:

Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Mika Periviita

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 22, 21.02.2022

Kaupunginhallitus, § 34, 31.01.2022

§ 22

Valtuustoaloite työkyvyttömyyseläkeläisten aseman parantamiseksi ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden toteuttamiseksi - Aila DüNDAR-JÄRVINEN

TRE:3875/05.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 22

Valmistelija / lisätiedot:
Niina Pietikäinen

Valmistelijan yhteystiedot

Henkilöstöjohtaja Niina Pietikäinen, puh. 040 707 914
ja työhyvinvointipäällikkö Sami Uusitalo, 040 806 2078, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Aila DüNDAR-JÄRVINEN valtuustoaloite ja siihen annettu henkilöstöyksikön lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Aila DüNDAR-JÄRVINEN, Niina Pietikäinen, Sami Uusitalo, Katja Nieminen

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Aila DüNDAR-JÄRVINEN

Kaupunginhallitus, 31.01.2022, § 34

Valmistelijat / lisätiedot:
Niina Pietikäinen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aila Dünder-Järvisen valtuustoaloite ja siihen annettu henkilöstöyksikön lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Aila Dünder-Järvinen on esittänyt valtuustoaloitteessaan, että kaupunki etsii keinoja ja toimenpiteitä, joilla voidaan parantaa työkyvyttömyyseläkkeellä olevien ihmisten asemaa. Lisäksi tulisi löytää ja toteuttaa ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, jotta työkyvyttömyyseläkkeelle ei jouduta jäämään.

Keva voi myöntää työntekijälle työkyvyttömyyseläkkeen, mikäli työntekijän työkyvyn arvioidaan heikentyneen pitkäaikaisesti sairauden vuoksi. Työkyvyttömyyseläke voidaan myöntää pysyvänä, määräaikaisena, täytenä tai osa-aikaisena. Määräaikaisesta työkyvyttömyyseläkkeestä käytetään vakiintuneesti nimitystä kuntoutustuki. Kuntoutustukea myönnettäessä arvioidaan, että työkyky voidaan palauttaa hoidon tai kuntoutuksen avulla. Pysyvän työkyvyttömyyseläkkeen tulisi aina olla viimeinen vaihtoehto. Yksittäisen työntekijän työuran jatkuminen on aina parempi ratkaisu inhimillisesti ja taloudellisesti sekä työnantajalle että työntekijälle itselleen.

Tampereen kaupungilla tehdään aktiivisesti toimenpiteitä työhyvinvoinnin, työssä jaksamisen, työn kuormittavuuden torjumisen, sairauspoissaolojen ennaltaehkäisyn sekä työn mielekkyyteen panostamisen parissa. Eri tilastoja ja seurantatutkimusten tuloksia raportoidaan säännöllisesti johdolle ja niiden pohjalta tehtyjä toimenpiteitä seurataan kaupunki- ja yksikötasolla. Työkyvyttömyyden ehkäisyyn liittyvät keinot voidaan jakaa toimenpiteisiin, joilla ennaltaehkäistään työkyvyttömyyttä, puututaan työkyvyttömyyteen varhaisessa vaiheessa tai pyritään palauttamaan yksilön työkykyä.

Ennaltaehkäisevissä toimenpiteissä korostuvat työpaikan toimenpiteet. Näitä ovat esimerkiksi työn kuormitustekijöiden kartoittaminen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa sekä panostaminen työn mielekkyyteen, hyvään esimiestyöhön ja toimintakulttuuriin. Toimintakulttuurin ja työn laatutekijöiden kehittymistä seurataan säännöllisesti toteutettavilla kyselyillä, kuten työntekijäkokemuskyselyllä, Kunta10 -tutkimuksella, esimiesarvioinneilla sekä jokaisen työntekijän kanssa käytävillä kehityskeskusteluilla.

Kaupungin laatimalla varhaisen tuen mallilla pyritään varmistamaan, että jokainen työntekijä saa riittävästi tukea työkyvyn heikentyessä. Työntekijän ja esimiehen välisessä työkykykeskustelussa sovitaan konkreettisista tukitoimista ja otetaan tarvittaessa työterveyshuolto mukaan keskusteluun. Toimenpiteet voivat liittyä työn sisältöön ja muokkaukseen, korvaavaan työhön, osaamisen kehittämiseen, esimiestyöhön tai erilaisiin varhaisvaiheen kuntoutusmuotoihin. Tilanteen pitkittyessä käynnistetään toimet henkilön uudelleen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

sijoittamiseksi alentunutta työkykyä vastaavaan tehtävään jossakin kaupungin yksikössä.

Työkykyä palauttavissa toimissa korostuvat työterveyshuollon osaaminen ja rooli. Tällöin laajennetaan keinovalikoimaa sairauden hoidon lisäksi ammatillisen ja lääkinnällisen kuntoutuksen vaihtoehtoihin sekä tarvittaessa myös kuntoutustukeen tai muihin eläkeratkaisuihin.

Työkyvyttömyyden ehkäisemisen toimintamalleja vahvistetaan ja kehitetään aktiivisesti ensisijaisesti edistämällä esimiesten osaamista ja työterveysyhteistyötä. Kaupungissa toimii palveluryhmien työkykyasiantuntijoista koostuva työkykyverkosto, jonka tehtävänä on varmistaa oman palveluryhmänsä esimiesten työkyvyn tuen käytäntöjen osaamista ja toimia esimiesten ja työyhteisöjen tukena erilaisissa työkyky- ja työkykyjohtamisen haasteissa. Myös henkilöstöyksikön Uraohjauspalvelut tarjoaa tukea esimiehelle, työntekijälle ja työyhteisölle työkyvyn muutostilanteissa. Uutena toimenpiteenä vuonna 2021 aloitettiin työrauvalmennus -pilotti työkyvyn ylläpitämiseen ja työuran hallintaan.

Menossa on myös uuden työkyvyn johtamista tukevan työkyvyn hallintajärjestelmän käyttöönottoprojekti. Kaupungin esimiehille suunnattuun johtamisen valmennusohjelmaan on tulossa oma osionsa, jossa käsitellään työkyvyn hallintaan, työterveyshuoltoon, työsuojeluun ja -turvallisuuteen liittyviä kokonaisuuksia.

Kaupunki kehittää uusia keinoja työkyvyttömyyden ehkäisyn keinovalikoimaan säännöllisessä yhteistyössä yhdessä työterveyshuolto Pirten, Työterveyslaitoksen ja Kevan kanssa. Työterveyshuollon toiminnan painopistettä pyritään ohjaamaan kohti ennaltaehkäisyä ja erityisesti työssä jaksamisen tukemiseen. Työterveyslaitoksen kanssa ollaan mukana kehittämässä uusia keinoja mielenterveyden tukemiseksi työn arjessa. Kevan kanssa on käynnistynyt uusi työelämäyhteyttä tukevan kuntoutusmuodon pilottihanke masentuneiden työntekijöiden työkyvyn palauttamiseksi. Yksittäisenä toimenpiteenä voidaan lisäksi mainita, että syksyn 2021 aikana järjestettiin kaupungin johdolle Työ, mielenterveys ja hyvinvointi -seminaari yhteistyössä Kevan, Pirten ja Työterveyslaitoksen kanssa.

Tampereen kaupunki pyrkii tukemaan työntekijöiden työkykyä työuran alusta alkaen työntekijän yksilölliseen tilanteeseen parhaiten sopivalla tavalla. Työkyvyttömyyden ennaltaehkäisy on kaikkien osapuolten yhteinen etu.

Tiedoksi

Aila Dündar-Järvinen, Niina Pietikäinen, Sami Uusitalo, Katja Nieminen

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Aila Dündar-Järvinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 23, 21.02.2022
Yhdyskuntalautakunta, § 355, 30.11.2021
Kaupunginhallitus, § 35, 31.01.2022

§ 23

Valtuustoaloite vedyn tankkauspisteen rakentamiseksi Tampereelle – Matti Höyssä

TRE:7059/14.00.01/2020

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 23

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristö- ja kehitysjohtaja Kari Kankaala, puh. 050 351 3020, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Matti Höyssän aloite ja siihen annettu yhdyskuntalautakunnan lausunto
merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Matti Höyssä, Kari Kankaala

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 30.11.2021, § 355

Valmistelijat / lisätiedot:
Kari Kankaala

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:
Matti Höyssän aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuutettu Matti Höyssä esittää 23.11.2020 jättämässään aloitteessa, että kaupungin tulisi selvittää mahdollisuudet vetyautojen tankkauspisteen toteuttamiselle, koska vetyautojen käyttöönotto pilotteja laajemmin edellyttää vedyn jakeluverkkoa. Höyssä ehdottaa edelleen, että selvitys tulisi tehdä yhteistyössä tamperelaisen elinkeinoelämän ja tutkimusmaailman kanssa. Matti Höyssän aloite on hyvä, ajankohtainen ja tarkoituksenmukainen. Tämä vastaus sen sijaan on verrattomasti myöhässä.

Vetytalous

Vaikka vetyä on käytetty laajasti vuosikymmeniä erilaisissa materiaali- ja kemianteollisuuden prosesseissa, viime aikoina on syntynyt uudistunut ja kasvanut kiinnostus vetyyn. Tätä kiinnostusta vetyyn uusine muotoineen voidaan kutsua vetytaloudeksi.

Siirtyminen fossiilisista energialähteistä uusiutuviin energialähteisiin merkitsee ennen kaikkea suurta panostusta aurinko- ja tuulivoimiin. Ne ovat energialähteitä, joiden tuotanto on altista sään vaihteluille ja vuorokauden ajoille. Näin ollen niiden laajamittainen käyttö edellyttää suuria energiavarastoja. Kaupallisia ratkaisuja ei ole vielä laajasti saatavilla, mutta kehitteillä ja pilottivaiheessa on useita. Vety on yksi mahdollisuus varastoida sähköä: kun ylimääräistä energiaa on saatavilla, sitä voidaan käyttää vedyn valmistamiseen, jota edelleen voidaan säilyttää, siirtää ja käyttää tarpeen mukaan erilaisissa ratkaisuissa.

Polttoaineena vety on puhdas, sillä palamisessa vedyn ja hapen yhdistyessä syntyy vain vettä, ei hiilidioksidia. Vedystä voidaan myös edelleen valmistaa fossiilisten polttoaineiden kaltaisia synteettisiä polttoaineita yhdistämällä vetyä hiilidioksidiin (fossiiliset polttoaineet ovat pääosin hiilen ja vedyn muodostamia kemiallisia yhdisteitä). Tällaisessa prosessissa syntyy polttoaineen lisäksi vain vettä. Vedyn valmistaminen vaatii kuitenkin paljon energiaa.

Jos edellä kuvatulla tavalla tuotettu vety valmistetaan uusiutuvalla energialla, syntynyttä vetyä kutsutaan ns. vihreäksi vedyksi. Vihreän vedyn ensimmäiset käyttökohteet ovat todennäköisesti mainitut kemian- ja materiaaliteollisuuden kohteet, joissa mm. maakaasulla tuotettu vety korvattaisiin vihreällä vedyllä.

Vihreän vedyn käytöstä liikenteen käyttövoimana puhutaan paljon. Sen merkittäviä käyttökohteita ovat todennäköisesti meriliikenne, lentoliikenne ja raskas tieliikenne. Vaikka vedystä puhutaan paljon maantieliikenteen käyttövoimana, se jäänee laajassa mittakaavassa raskaan liikenteen ratkaisuksi, ja henkilöautoliikenteen valtaavat sähköautot. Näin yksinkertaisesti siitä syystä, että on paljon tehokkaampaa ladata sähköllä suoraan akkuja kuin valmistaa sähköllä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ensin vetypolttokennoja, joita sitten käytettäisiin henkilöautojen käyttövoimana. Sen sijaan raskaan liikenteen vaatimat etäisyydet ja tehot ovat otollisempia myös vetypohjaisille käyttövoimaratkaisuille.

EU:n uusiutuvan energian uusi direktiivi RED II hyväksyy vedyn käyttämisen sekä liikenteen polttoaineeksi että synteettisten polttoaineiden lähteeksi.

Vetytalous ja uusiutuviin lähteisiin perustuva sähköntuotanto

Edellä kuvattu vetytalouden kehitys vaatii siis valtavia määriä puhtaasti tuotettua sähköä ja investointeja vedyn tuotantoon, varastointiin ja siirtoon sekä vetyä hyödyntäviin teknologioihin. Suomessa se merkitsee tällä hetkellä käytännössä etenkin uutta tuulivoimaa kahden valmisteilla olevan ydinvoimalan lisäksi. Tuulivoimaa on Suomessa suunnitteilla ja rakenteilla tällä hetkellä hieman yli 21 gigawattia ja tuulivoimaloita noin 4300. Tuulivoima rakentuu pääasiassa pienille paikkakunnille Pohjois-Pohjanmaalle, Pohjanmaalle, Etelä-Pohjanmaalle, Lappiin ja Keski-Suomeen. Vetytalouden kehittäminen Suomessa keskittyy Perämeren ympärille. Tampereen seudulla sen sijaan ei ole merkittäviä kehitystoimia meneillään.

Sähkölaitos on selvittämässä hiilidioksidin talteenottoa ja vedyn tuotantoa Naistenlahti3-projektissa ja Tammervoiman hyötyvoimalaitoksella. Naistenlahdessa on mahdollisuus varata korvattavan voimalaitosyksikön kattilarakennuksen tilat uuden teknologian sijoituspaikaksi. Vedyn mahdollinen tuotanto kannattaa sijoittaa yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotantopaikalle, koska talteenotetun hiilidioksidin jalostuksessa synteettiseksi polttoaineeksi tarvitaan vetyä. Toisaalta vedyn valmistus elektrolyysissä käyttää sähköä vapauttaen merkittävästi myös lämpöä. Elektrolyysissä vapautuvaa hukkalämpöä voidaan taas hyödyntää kaukolämmön tuotannossa.

Lisäksi nykyistä maakaasuverkostoa voidaan käyttää tulevaisuudessa myös vedystä tehtyjen polttoaineiden jakeluun, kun näiden käyttö liikennepolttoaineena ja teollisuusprosesseissa alkaa. Sähkölaitos seuraa aktiivisesti kansallinen vetyklusterin toimintaa ja vetytalouden kehittymistä ja on mukana edistämässä vetytalouden kehittymisen kannalta suotuisaa toimintaympäristöä.

Vetytalous ja energiantuotanto

Vetytalouteen tehtävät investointisuunnitelmat ovat merkittäviä niin Euroopassa kuin Suomessakin. Niin Italia, Ranska, Saksa kuin Iso-Britanniakin ovat ilmoittaneet käyttävänsä EU:n vihreän siirtymän resursseista noin kaksi miljardia euroa kukin vetytalouden kehittämiseen. Se on yhtä paljon kuin Suomen koko osuus EU:n vihreän siirtymän rahoituksesta. Suomessakin Business Finland ja TEM edistävät vetytalouden kehitystä merkittäväillä summilla, ja alalla on uusia, innovatiivisia ratkaisuja tuottavia yrityksiä. Suomessa on tehty oma vetytalouden kansallinen tiekartta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Koska globaalistikin energiaratkaisut ovat menossa kohti erilaisia hajautettuja ratkaisuja keskitettyjen ratkaisujen sijaan, niin vetytalous muodostaa näissä skenaarioissa yhden varteenotettavan vaihtoehdon. Sen merkitys paikallisesti, maittain ja miksei maanosittainkin riippuu kuitenkin jossain määrin myös nykyisistä elinkeinorakenteista ja energiajärjestelmistä: kuinka uusiutuvaa energiaa tällä hetkellä jo tuotetaan, mitkä ovat niiden teknologioiden tulevaisuuden näkymät ja ketkä vetytaloudesta hyötyisivät.

Tampereen Sähkölaitos Oy on keskeisessä asemassa paikallisista toimijoista edullisen uusiutuviin lähteisiin perustuvan energian tuottajana. Tampereen sähkölaitoksen uudessa skenaariotyössä on arvioitu, että energiateollisuudessa on vetyä resurssitehokkaampia, hiilineutraaleja vaihtoehtoja tarjolla lämmöntuotantoon. Sen sijaan kyseisessä raportissa todetaan, että vedyn avulla on mahdollista toteuttaa resurssitehokkaita ja teknisesti haastavia päästövähennyksiä teollisissa prosesseissa, kuten teräs- ja kemianteollisuudessa tai liikenteessä sähköautojen rinnalla.

Vedyn hyödyntämistä Tampereen talousalueella kannattaisi selvittää

Pormestariohjelmassa todetaan, että vedyn hyödyntäminen energiatuotannossa on tulevaisuutta ja sen käyttöä tulee selvittää yhdessä korkeakoulujemme kanssa. Tampereella olisi tarkoituksenmukaista selvittää vetytalouden mahdollisuuksia ainakin muutamasta näkökulmasta.

Tampere on tunnettu valmistavan teollisuuden kaupunki. Vedyn mahdollisina hyödyntäjinä on kansallisessa tiekartassa mainittu Agco Power, Cargotec, Sandvik ym. suuret konepajat. Lisäksi valimoteollisuus on merkittävä energian käyttäjä. Niiden ja muiden mahdollisten yritysten kiinnostus ja tarve vetytalouteen olisi hyvä selvittää esimerkiksi osana seudullista elinkeinojen kehittämistyötä. Vedyn valmistusta Pirkanmaalla on Kemiran Äetsän tehtailla.

Vedyn käyttö raskaassa liikenteessä lienee ensimmäisiä vedyn käytön liikenneratkoja. Tamperelaisen alan tarve jakeluratkaisuille tulisi selvittää. Edelleen on tarkoituksenmukaista myös arvioida vetytalojen ratkaisujen tarve Tampereen kaupunkiliikenteen uuden varikon suunnittelussa. Samassa yhteydessä olisi luontevaa selvittää myös muiden liikennöitsijöiden toiveet ja tarpeet. Vetybusseja on nykyisin käytössä useassa maassa. Jatkossa EU:ssa puhtaiksi käyttövoimiksi luettaneet sähkö ja vety. Mahdollinen vedyn tankkauspiste voisi palvella useita alan toimijoita, myös yksityisiä.

Vaikka vety ei näyttäisi nousevan lähitulevaisuudessa merkittäväksi henkilöautojen käyttövoimaksi, niin henkilöautojen jakeluratkaisun tarve on luontevaa selvittää samassa yhteydessä raskaan liikenteen jakelutarpeiden kanssa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Samoin maankäytön näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista selvittää, millaisia varauksia mahdollinen valtionyhtiö Gasgrid Finlandin suunnittelema vetyputkisto tai vedyn paikallinen jakeluverkko aiheuttaisivat.

Nämä selvitykset kaupungin yksiköiden on mahdollista toteuttaa myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

On huomattava, että energiasiirtymä vihreään ja myös vetytalouteen tapahtuu ainakin lähivuosina julkisen vallan merkittäväällä tuella. Siksi Tampereenkin olisi aktiivisesti haettava rooliaan tässä muutoksessa.

Kaupungin olisi siis tarkoituksenmukaista selvittää vetytalouden mahdollisuuksia Pirkanmaalla etenkin elinkeino- ja liikennepoliittisista näkökulmista ml. vedyn tankkauspisteen tai jakeluverkoston tarpeet ja mahdollisuudet. Tampereen kaupunkiliikenteen uuden varikon suunnittelun yhteydessä on hyvä selvittää tarpeet vetypohjaisille ratkaisuille. Maankäytön näkökulmasta on tarkoituksenmukaista selvittää mahdolliset tarvittavat varaukset vetytalouden rakenteille. Lisäksi yhdessä muiden alueellisten toimijoiden kanssa saattaisi olla tarkoituksenmukaista selvittää tarvetta laajemmin vetytalouden mahdollisuuksia talousalueellemme pormestariohjelman mukaisesti. Selvityksistä vastaavat lähtökohtaisesti ko. toimialueiden vastuutahot.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 31.01.2022, § 35

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Matti Höyssän aloite ja siihen annettu yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Matti Höyssä, Kari Kankaala

Liitteet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 24, 21.02.2022
Yhdyskuntalautakunta, § 356, 30.11.2021
Kaupunginhallitus, § 36, 31.01.2022

§ 24

Valtuustoaloite tärkeimpien kevyenliikenteenväylien kunnossapitourakoiden muuttamiseksi reittikohtaisiksi ja sohjonpoiston lisäämiseksi aurauskriteereihin - Juhana Suoniemi

TRE:2239/08.00.01/2018

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 24

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Infrahallintapäällikkö Kimmo Myllynen, puh. 040 806 4794, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja siihen annettu yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Juhana Suoniemi, Kimmo Myllynen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 30.11.2021, § 356

Valmistelijat / lisätiedot:
Milko Tietäväinen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Juhana Suoniemen 19.3.2018 jättämässä valtuustoaloitteessa – jäljempänä aloite – on esitetty, että epävarmuuden välttämiseksi ja kunnossapidon parantamiseksi tärkeimpien kevyen liikenteen väylien (jäljempänä jalankulku- ja polkupyörätie) kunnossapitourakoiden muuttamista reittikohtaisiksi tutkittaisiin ja kunnossapitokriteereihin lisättäisiin ohjon poistoa koskevat kriteerit kaikissa kunnossapitoluokissa. Aloitetta on perusteltu kaupunkistrategian kulkumuoto-osuustavoitteilla ja siinä on tuotu esille, että aamuisin työmatkan kulkutapavalintaa tehtäessä pitää voida luottaa, että väylät ovat luvatussa kunnossa luvattuun aikaan, millä viitataan kunnossapitoluokkiin ja niiden kriteereihin sekä laadun että toimenpideaikojen suhteen.

Aloitteessa on esitetty, että käytännössä aina kovemman lumipyryn sattuessa kunnossapito sakkaa, eikä (laatu)tavoitteisiin päästä yhdenkään reitin osalta. Merkittäväksi ongelmaksi aloitteessa on nostettu kunnossapidon laatuero: osa matkasta voi käytettävyydeltään olla hyvälaatuista ja osa heikkolaatuista, mikä aloitteen mukaan aiheuttaa epävarmuutta niille, joiden ensisijainen liikkumistapavalinta on pyöräily tai kävely. Toiseksi merkittäväksi ongelmaksi aloitteessa on mainittu jalankulku- ja pyöräteiden ohjoontuminen ja esille on nostettu puutteelliset kunnossapitotoimenpiteet ja toimintatavat ohjon muodostuttua. Aloitteessa viitataan esimerkinomaisesti vuoden 2018 maaliskuun puolivälin olosuhteisiin. Aloitteen mukaan ohjon poistolle ei ole (laatu)kriteereitä.

Seuraavassa todetaan joitakin kulkutapaosuuksiin liittyviä asioita, minkä jälkeen käsitellään kunnossapidon alue- ja reittikohtaisuutta sekä käyttäjien tietoisuutta väylien käytettävyydestä. Lopuksi käsitellään ohjon poistoa ja siihen liittyviä laatuksiteereitä.

Yleisesti voidaan todeta, että kulkutapaosuuksien kehittyminen ei ole sidoksissa pelkästään talvikunnossapidon laatuun. Kulkutapaosuuksiin vaikuttaa väylien kunnossapidon/käytettävyyden ohella useat muutkin tekijät kuten reitistöt, talven keliolosuhteet ja vaihtoehtoisten kulkumuotojen kirjo, saavutettavuus sekä kustannustaso. Todettakoon, että esimerkiksi viimeisen viiden vuoden aikana talvipyöräilijöiden määrä on Tampereella lähes kolminkertaistunut. Asiantuntija-arvion mukaan tuleville vuosille ennakoitaan vastaavan suuntaista kehitystä. Kaupunki on kehittänyt talvikunnossapidon vuosittaista (asiakas)tyytyväisyyskyselyä siten, että nykyisin kyselyn tuloksena saadaan tyytyväisyyttä kuvaavat luvut vastaajien pääasiallisen liikkumismuodon mukaan. Talvikautta 2020–2021 koskeneen kyselyn mukaan esimerkiksi kävelen ja pyöräillen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

pääosin liikkuneiden vastaajien tyytyväisyys talvikunnossapidon laatuun oli vastaavalla tasolla kuin pääosin autolla ja joukkoliikenteellä liikkuneiden vastaajien.

Kunnossapidon alue- ja reittikohtaisuutta on tarkasteltu ja tarkastellaan jatkuvasti osana kunnossapidon järjestämistä. Todettakoon alkuun, että nykyisin ainoastaan yksittäisiä merkittäviä laatukäytäväosuuksia (esim. Nuolialantie–Hatanpään valtatie) hoidetaan reittiluonteisesti yli kunnossapidon alueurakkarajojen. Yhtenäisten reittien muodostumista toteutetaan muun muassa alueurakkarajoja muuttamalla – esimerkiksi Kalkun urakka-alueen laajentuminen Tesoman urakka-alueeksi ja sen yhdistyminen myöhemmin Lielahden urakka-alueeseen – jolloin urakka-alueiden sisälle muodostuu ehyitä, yhtenäisiä väyläkokonaisuuksia. Lisäksi urakka-alueiden sisällä suunnitellaan tarkoituksenmukainen toimenpidejärjestys huomioiden muun ohella ehyet reitit. Yleisesti aamun työmatkaliikennettä edeltävää kunnossapitoa toteutetaan pääosin alueluonteisesti, kun lumikertymästä riippuen alueet ja paikat pyritään saattamaan kaikilta osin tyydyttävästi liikennöitävään kuntoon (laaja-alaiset kunnossapitotoimenpiteet). Iltapäiväliikennettä (huipputunnit) edeltävää kunnossapitoa toteutetaan enemmän reittikohtaisesti, sillä päiväaikaan ajoittuvien lumisateiden jälkeen pyritään auraamaan merkittävät jalankulku- ja polkupyörätieyhteydet (kunnossapitoluokat A+ ja A) ennen työmatkapaluuliikennettä, kun taas katujen ajorataosuudet tavanomaisilla lumisateilla pysyvät tyydyttävästi liikennöitävässä kunnossa moottoriajoneuvoliikenteen syrjäyttäessä ja tiivistäessä lunta. Katujen ajorataosuuksilla kunnossapitotoimenpiteet pyritään ajoittamaan hiljaisen liikenteen aikaan, jotta työ saadaan suoritettua laadukkaasti aiheuttamatta liikenteelle tarpeetonta häiriötä.

Liikenneväylien talvikunnossapitoon sisältyvät tehtäväkokonaisuudet – muun muassa lumen ja sohjon poisto, liukkaudentorjunta ja liukkaudentorjuntamateriaalin poisto – on määritelty ja sisällytetty kunnossapidon sopimukseen. Laatutason määrittelystä vastaa Tampereen kaupunki ja operatiivisesta toiminnasta Tampereen Infra Oy (jäljempänä myös yhtiö). Kaupungin ja yhtiön (osapuolet) välinen työnjako kunnossapidon osalta on määritelty kaupunginvaltuuston (kv) päätöksessä (kv § 91/17.6.2019) ja osapuolten välisissä sopimuksissa. Todettakoon, että kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisella työnjaolla tavoitellaan osaltaan entistä parempaa ja yhtenäisempää laatutasoa, kun operatiivinen toiminta on koko kaupungin alueella keskitetty yhden toimijan (yhtiö) johdettavaksi. Kunnossapidon (kokonais) palvelusopimuksella yhtiö on veloitettu huolehtimaan operatiivisen toiminnan ohella palautteen hallinnasta ja sidosryhmien osallistamisesta. Kunnossapitoa koskevat asiakaspalautteet esimerkiksi ohjautuvat joko suoraan tai ne ohjataan yhtiön vastattavaksi. Yhtiö sopii yhteistyössä kaupungin edustajien kanssa talvihoidon jatkuvasta seurannasta (menettelytavat) ja yhteisestä arvioinnista seuraavien sidosryhmien kanssa: liikennöitsijät (joukkoliikenne), polkupyöräilijät ja jalankulkijat (esteettömyys). Joitakin järjestäytymispalavereja on jo pidetty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunki on yhteistyössä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa keskustellut pyöräilyn (seudullisten) pääreittien laatutasosta yli hallintorajojen (kadunpito vs. tienpito). Tarkastelun lähtökohtina ovat olleet yhteishankinta ja/tai laatukriteerien yhtenäistäminen sekä aiempaa tiiviimmät yhteistyömallit ja osallistumismenettelyt. Lisäksi keskusteluissa on noussut esille mahdollisuus tehdä muutoksia hoitovastuun rajoihin mahdollisimman yhtenäisen lopputuloksen aikaansaamiseksi. Ainakaan toistaiseksi ei olla käynnistetty hallintorajat ylittävää yhteishankintaa, vaan on päädytty keskittymään muihin mainituista aiheista.

Yleisenä huomiona voidaan todeta, että alueurakka- ja/tai hallintorajat ylittävän reittikohtaisen kunnossapidon toteuttamisessa ei kunnossapidon suunnittelun ja järjestämisen kannalta ole kyse vain tarkasteltavasta jalankulku- ja polkupyörätieyhteydestä. Esimerkiksi pidempi väyläosuus vaihtelee käytännössä aina siten, että osalla matkaa jalankulku- ja polkupyörätie on erotettu kadun ajoradasta ainoastaan reunatuella, kun osalla matkaa väylää erottaa ajoradasta esimerkiksi katuviherkaista. Katupoikkileikkauksessa, jossa kadun ajorataa ja jalankulku- ja polkupyörätietä erottaa ainoastaan reunatuki, kunnossapitotoimenpiteet on ajallisesti ja kalustollisesti yhteen sovitettava laatutason varmistamiseksi, kun ajoradalta ensin aurataan lumet reunatuen/jalankulku- ja polkupyörätien reunaan ja siitä edelleen väylän taustalle (lumitila). Toisin sanoen jalankulku- ja polkupyöräteiden kunnossapito on suunniteltava yhdessä ajorataosuuksien kunnossapidon kanssa tapauskohtaisesti. Täten kyse on lähtökohtaisesti aina kunnossapidon alueellisesta suunnittelusta.

Väylien käytettävyyteen ja käyttäjien tietoisuuteen sekä informointiin liittyen voidaan todeta, että kaupunki on jo verraten pitkään välittänyt tietoa väylien käytettävyydestä avoimessa karttarajapinnassa (internet) perustuen työkoneisiin asennettuihin GPS-laitteisiin ja niiden kautta välittyviin sijainti- ja työlajitietoihin (auraus- ja liukkaudentorjuntatoimenpiteet). Aiemmin kaupungin tasolla on ollut katvealueita, mutta nykyisin tiedot saadaan rajapinnalle koko kaupungin alueelta. Todettakoon kuitenkin, että rajapinnan kautta välittyvä tieto on vielä siinä mielessä rajallista, että ajoratojen ja jalankulku- ja polkupyöräteiden toimenpiteitä ei ole ainakaan toistaiseksi voitu GPS-tarkkuudesta johtuen erottaa toisistaan sellaisessa katupoikkileikkauksessa, jossa kulkumuotoja erottaa ainoastaan reunatuki. Lisäksi jatkuvien lumisateiden aikaan tieto viimeisestä aurostoimenpiteestä ei yksin riitä kuin välittämään suuntaa-antavaa tietoa väylän käytettävyydestä. Lähitulevaisuudessa voi olla mahdollista yhdistellä eri tietolähteistä saatavia tietoja – esimerkiksi GPS-tiedot ja paikallinen säädata – siten, että väylien käytettävyydestä pystyttäisiin viestimään nykyistä luotettavammin ja visuaalisemmassa muodossa. Mahdollisuuksia kartoitetaan yhteistyössä asiantuntijoiden ja järjestelmätoimittajien kanssa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Sohjon poistoon liittyen voidaan todeta, että kaupungilla on aloitteen laadintahetkellä ja myös sen jälkeen ollut käytössä talvikunnossapitoa koskevissa sopimuksissa kunnossapitoluokkakohtaiset laatuksiteerit. Nykyisin kaupunki noudattaa liikennealueiden kunnossapidossa Tampereen kaupunkiseudun kuntien ja ulkopuolisten asiantuntijoiden yhteistyössä laatimaa tuotteistusta, jossa on muun muassa kuvattu kunnossapitoluokkakohtaiset laatuksiteerit. Sohjon poiston laatuvaatimukset on esitetty liitteessä. Kaupungin näkemyksen mukaan laatuvaatimukset ovat riittävät.

Tampereen kaupunki on systemaattisesti seurannut talvihoidon laatua, talviolosuhteiden vaikeutta sekä talvihoidon kustannuksia vuodesta 2001 lähtien. Seurannan historiassa vain talvikaudet 2010–2011 ja 2011–2012 ovat olleet lumen aurauksen näkökulmasta haastavampia kuin talvikausi 2017–2018, johon aloitteessa osin viitataan. Pyrypäiviä talvikaudella 2017–2018 oli viisi kappaletta, kun esimerkiksi kyseistä talvikautta edeltäneenä talvena niitä ei ollut ainuttakaan. Pyy-päiväksi katsotaan päivä, jonka aikana lunta kertyy maahan yli kahdeksan senttimetriä (8 cm). Sohjon muodostumisen kannalta kriittistä on talven lumikertymä, lumisateiden intensiteetti ja ajoittuminen sekä kelivaihteluiden äkillisyys, erityisesti mahdolliset talviaikaiset vesisateet.

On selvää, että kunnossapitäjät pyrkivät kelimuutoksia ennakoiden ehkäisemään sohjon muodostumista muun muassa poistamalla väylille kertynyttä lumipolannetta. Sohjoa voisi luonnehtia kunnossapitäjän viholliseksi, sillä väylien sohjoontuminen johtaa runsaaseen palautemäärään ja lisäksi esimerkiksi jäätyvä sohjokerros vaatii yleensä ylimääräisiä toimenpidekertoja ja aiheuttaa siten ylimääräisiä kustannuksia. Vuoden 2018 maaliskuun puolivälin olosuhteet, joihin aloitteessa viitataan, olivat runsaslumisen talven, sään lauhtumisen ja räntä-/lumisateen (kertymä noin 10 cm) jäljiltä hetkellisesti sen kaltaiset, että väylille muodostui paikoin sohjoa. Kyseisenä ajankohtana suoritettiin laadunvalvontaa pistokokein koko kaupungin alueella, valvontaraporttien mukaan tilanne väyläverkolla oli yleisesti ottaen kohtuullisen hyvä. Yleensä laatu puutteita esiintyy kuvailun kaltaisissa olosuhteissa jonkin verran, mutta pääosin väyläverkko saadaan kohtuullisessa aikaikkunassa vähintään tyydyttävästi liikennöitävään kuntoon.

Kaupunki toteaa, että väylien mahdollisimman yhtenäisen laatu taso on keskeinen tavoite. Yhteenvetona ja päätelmänä edellä kerrottuun pohjautuen voidaan todeta, että kaupungin näkemyksen mukaan ei ole tarkoituksenmukaista tehdä yleislinjauksia operatiivisen kunnossapidon järjestämistavoista (alue- vs. reittikohtainen kunnossapito), vaan asiaa tulee tarkastella tapauskohtaisesti kokonaisharkintaan pohjautuen. Nykyisen toimintamallin (kunnossapidon kokonaispalvelu) myötä on luontevaa, että ensisijaisesti yhtiö valitsee toimintamallit tapauskohtaisesti, kun sen ohjauksessa toimivat niin omat kunnossapidon työntekijät kuin yksityiset urakoitsijat. Lisäksi on huomioitava, että yhtiö vastaa myös palautteen hallinnasta ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

sidosryhmien osallistamisesta sekä osaltaan myös osallistumismenettelyjen kehittämisestä. Edellä mainitut tekijät huomioiden yhtiöllä on lähtökohtaisesti parhaat edellytykset arvioida ja toteuttaa erilaisia käytännön toimenpiteitä kunnossapidon järjestämiseksi tarkoituksenmukaisella tavalla. Tämä ei kuitenkaan poissulje sitä, että kaupunki esimerkiksi sopisi seudullisen kevyen liikenteen väylän kunnossapidon yhteishankinnasta ELY-keskuksen ja/tai naapurikuntien kanssa. Lopuksi todettakoon, että sohjon poistolle on kunnossapitoluokakohtaiset laatuksiteerit ja kaupungin näkemyksen mukaan kriteerit ovat riittävät.

Vastauksen ovat yhteistyössä laatineet kaupunkiympäristön palvelualueen ja yhtiön asiantuntijat.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Liite Yla 30.11.2021 Lumi ja sohjo, laatuvaatimukset
2 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 31.01.2022, § 36

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja siihen annettu yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Juhana Suoniemi, Kimmo Myllynen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 25, 21.02.2022
Yhdyskuntalautakunta, § 358, 30.11.2021
Kaupunginhallitus, § 37, 31.01.2022

§ 25

Valtuustoaloite pysyvän sateenkaarisillan saamiseksi Tampereelle - Jaakko Mustakallio ym.

TRE:4671/03.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 25

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelupäällikkö Jouni Sivenius, puh. 041 730 4296, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Jaakko Mustakallion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu
yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Jaakko Mustakallio, Jouni Sivenius

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 30.11.2021, § 358

Valmistelijat / lisätiedot:
Jouni Sivenius

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Jaakko Mustakallion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto
merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Perustelut

Jaakko Mustakallio, Olga Haapa-aho ja Henri Backman esittävät valtuustoaloitteessaan 14.6.2021, että Tampereen kaupunki tekee Laukonsillan katukivetykseen pysyvän sateenkaariväriytyksen sekä suunnitelman sen vuosittaisesta ylläpidosta.

Ratinan suvannon Laukontorin ja Ratinan välillä ylittävä Laukonsilta on kokonaispituudeltaan 150 m ja sillan betonikivetyksen kulkupinnan leveys on 4 m. Nykyinen harmaa betonikiveys on mahdollista maalata tai vaihtaa kokonaan tai osittain värjättyiksi kiviksi. Maalaus olisi nopea ja edullinen toteuttaa, mutta ilkeältä- ja ylläpitoonäkökulmasta sateenkaariväriytyksen läpivärjätyn betonikivien olisi kestävämpi ratkaisu. Lisäksi maalipinta voi tehdä betonikiveyksen liukkaaksi.

Laukonsillan kulkupinnan maalaaminen sateenkaarivärein maksaisi arviolta 10 000 - 20 000 € maalattavan pinnan määrän mukaan (suojatietyyppinen maalaus puolittaisi maalaustarpeen). Sillan käyttö, puhtaana- ja kunnossapito sekä sään vaikutus tuovat vääjäämättä mukanaan vuosittaisen uudelleen maalaustarpeen ja -kustannuksen. Kerran maalatussa betonikiveyksestä ei saa siistiä kuin uusimalla maalaus tai vaihtamalla betonikivet. Maalauksen siistinä pysyminen olisi todennäköisesti haastavaa myös ilkeällä vuoksi. Mainittakoon, että työeläkeyhtiö Varman Finlaysonin alueen katu- ja aukiomaalaukset uusitaan edellä mainitusta syistä joka kevät.

Laukonsillan sateenkaariväriytyksen edellyttäisi käytännössä koko nykyisen betonikiveyksen korvaamista, mikä maksaisi arviolta 70 000 €. Katukivetyksiin käytettäviä betonikiviä pystytään tekemään useissa ja jopa varsin kirkkaissa väreissä. Läpivärjätyn betonikivien etu on värin hyvä pysyvyys: kulkeminen pinnalla ei kuluta väriä pois. Värien erottuvuus ympäri vuoden edellyttää tehostettua puhtaana- ja kunnossapitoa, koska huokoisena materiaalina betonikivi likaantuu helposti.

Laukonsillan ehdotetusta sateenkaariväriytyksestä saisi kestävämmän ja edullisemman, jos sen päällä ei tarvitsisi kävellä. Esimerkiksi sijoitus kulkupinnan reunaan tai maalaus kaiteeseen olisi kulumisen ja värien kirkkaina säilymisen kannalta selvästi edullisempi ratkaisu. Tällainen ratkaisu olisi myös mahdollista säilyttää, mikäli Laukonsillan kulkupinta halutaan tulevaisuudessa erotella rinnakkaiseksi pyörätieksi ja jalkakäytäväksi.

Laukonsilta on suunnittelukilpailun tulos ja siltaestetiikaltaan korkealaatuinen ja arvostettu sekä kaupunkikuvallisesti merkittävä. Edetäkseen toteutukseen Laukonsillan sateenkaariväriytyksen vaatii suunnitelman havainnekuvineen sekä määrärahan investointiin ja vuosittaiseen ylläpitoon. Lisäksi asia pitää viedä käsiteltäväksi kaupunkikuvatoimikuntaan sekä mahdollisesti myös julkisen taiteen ohjausryhmään.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 31.01.2022, § 37

Valmistelijat / lisätiedot:

Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Jaakko Mustakallion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Jaakko Mustakallio, Jouni Sivenius

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 26, 21.02.2022
Yhdyskuntalautakunta, § 305, 12.10.2021
Kaupunginhallitus, § 38, 31.01.2022

§ 26

Valtuustoaloite uuden kevyenliikenteen sillan rakentamiseksi Tammerkosken yli - Pekka Salmi ja Joni Lehtimäki

TRE:5176/10.00.01/2020

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 26

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Rakennuttamisjohtaja Milko Tietäväinen, puh. 040 5068 600, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pekka Salmen ja Joni Lehtimäen valtuustoaloite, yhdyskuntalautakunnan lausunto ja tehdyt toimenpiteet merkitään tiedoksi.

Tiedoksi

Pekka Salmi, Joni Lehtimäki, Milko Tietäväinen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 12.10.2021, § 305

Valmistelijat / lisätiedot:
Milko Tietäväinen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Pekka Salmen ja Joni Lehtimäen valtuustoaloite, siihen annettu vastaus ja tehdyt toimenpiteet merkitään tiedoksi.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuutettu Pekka Salmi ja varavaltuutettu Joni Lehtimäki esittävät valtuustoaloitteessaan 7.10.2020 TRE: 5176/10.00.02/2020, että kaupunki käynnistää pysyvän sillan suunnittelun väliaikaisen kävelysillan paikalle Hämeensillan eteläpuolelle ja selvittää yhdessä Metsä Board Oyj:n kanssa mahdollisuuksia rakentaa kulkuyhteys Värjärinkadun ja Kehräsaaren alueen välille.

Tammerkosken ylittäviä kulkuyhteyksiä on tutkittu useissa eri vaiheissa ja suunnitteluhankkeissa. Viime vuosien aikana laajempaa verkostollisena kysymyksenä kevyen liikenteen siltojen tarvetta on nostettu esiin mm. Keskustorin visiotyössä, Läntisen keskustan liikenteen yleissuunnitelmassa (2019) ja Läntisen keskustan visiotyössä (2020). Takonraitista on laadittu ideasuunnitelma (2020) valtuustoaloitteen mukaisesti yhteistyössä kiinteistönomistajien kanssa. Suunnitelman tavoitteena oli löytää ja kehittää ideoita reitiksi Tammerkosken länsireunalle Hämeensillalta etelään aina Vuolteensillalle asti. Kaupungin lisäksi ideasuunnitelmaa oli kommentoimassa Metsä Group, Metsä Board Tako, Alakoski Oy, H. Liljeroos Oy sekä Kehräsuvanto Oy. Selvityksen perusteella näyttää olevan mahdollista parantaa jalankulun yhteyksiä sekä kosken suuntaisesti Takon puolella että kosken yli alavoimalan alueella. Suunnitteluun liittyy kuitenkin monia mm. kiinteistöjen käyttöön, turvallisuuteen, kulkutien esteettömyyteen ja kaupunkikuvaan liittyviä kysymyksiä. Ratkaisulla on merkitystä myös nykyisen Vuolteensillan käyttöön.

Tammerkoskea myötäilevien ja ylittävien kävelyn ja pyöräilyn reitistöjen kokonaisvaltaiselle tarkastelulle on ilmeinen tarve osana keskustan kaupunki-, liikkumis- ja toimintaympäristön kehittämistä. Vaikka yhteys Värjärinkujalta Tammerkosken yli ja kosken suunnassa onkin ilmeisen tarpeellinen ja perusteltu, kysymys on arvioitu olevan yksittäistä siltapaikkaa laajempi. Valmistelussa on keskusteltu siitä, tulisiko yhteystarpeet ottaa tarkasteltavaksi esimerkiksi osana Keskustan strategisen osayleiskaavan päivitystä osana kantakaupungin yleiskaavaa. Näin voidaan arvioida sekä väliaikaisen sillan, että muiden kosken ylittävien siltapaikkojen, kuten Tampereen Teatterin ja Koskipuiston tai Finlaysonin ja Tampellan yhdistävien siltojen, tarpeellisuutta sekä kaupunkikuvallista asemaa. On myös todettu, että Takonraitti on merkitty yhteystarpeena jo nykyiseen voimassa olevaan osayleiskaavaan. Tältä osin ei siis tarvita enää laajempaa tarkastelua vaan ainoastaan asemakaavan muutos ja Takonraitin lisääminen päivittyvään asemakaavaohjelmaan.

Sillan rakentaminen vesistön yli edellyttää vesilain mukaisen luvan. Asemakaavan muutoksen lisäksi tulee käynnistää vesilain mukaisen hakemuksen laatiminen. Vesilain mukaisen hakemuksen käsittelee Länsi-Suomen aluehallintovirasto.

Tiedoksi

kh

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 31.01.2022, § 38

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Pekka Salmen ja Joni Lehtimäen valtuustoaloite, yhdyskuntalautakunnan lausunto ja tehdyt toimenpiteet merkitään tiedoksi.

Tiedoksi

Pekka Salmi, Joni Lehtimäki, Milko Tietäväinen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 27, 21.02.2022
Yhdyskuntalautakunta, § 306, 12.10.2021
Kaupunginhallitus, § 39, 31.01.2022

§ 27

Valtuustoaloite pikaisesti tehtävän puolueettoman turvallisuusarvioinnin tekemiseksi raitiotien reitille – Matti Höyssä

TRE:1497/09.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 27

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Heljä Aarnikko, puh. 040 806 4917, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Matti Höyssän valtuustoaloite, yhdyskuntalautakunnan lausunto ja toteutettu turvallisuusarviointi merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Matti Höyssä, Ari Vandell, Heljä Aarnikko, kapa_kaupsu_lisu, Ville-Mikael Tuominen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 12.10.2021, § 306

Valmistelijat / lisätiedot:
Ari Vandell

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Matti Höyssän valtuustoaloite, siihen annettu vastaus ja toteutettu turvallisuusarviointi merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Matti Höyssä esittää 22.2.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa, että raitiotien reitille tehdään pikaisesti puolueeton turvallisuusarviointi. Aloitteessa esitetään arvioinnin toteuttamista kaupunginhallituksen ohjauksessa, koska raitiotien turvallisuus koskee useiden lautakuntien toimivaltaisia asioita. Puolueettoman turvallisuusarvioinnin perusteella pitäisi käynnistää välittömästi turvallisuutta parantavat toimet.

Liikenneturvallisuus on ollut yksi raitiotien suunnittelun keskeisimmistä tavoitteista. Raitiotien suunnitelmille on useammassa eri suunnitteluvaiheessa toteutettu suunnitelmien liikenneturvallisuusauditointi ulkopuolisen konsultin toteuttamana.

Lisäksi ennen raitiotieradan vastaanottotarkastuksia toteutettiin maastossa liikenneturvallisuuskatselmuksia, joiden perusteella tehtiin turvallisuutta parantavia toimenpiteitä.

Raitiotien koeliikenteen ja opetusajojen käynnistyttyä ulkopuolinen konsultti teki turvallisuusarvioinnin liikenneturvallisuuden, liikenteenohjauksen tai liikenteen toimivuuden kannalta haasteellisiksi havaituista kohteista. Ajallisesti turvallisuusarviointi toteutettiin tammi-kesäkuun aikana 2021. Raportti "Tampereen raitiotien osan 1 liikenteelliset tarkastelut" on julkaistu Tampereen kaupungin internet-sivuilla osana raitiotietä koskevia suunnitelmia ja selvityksiä. Suomalaisten asiantuntijoiden lisäksi on konsultoitu myös tanskalaisia ja saksalaisia (kansainvälisiä) asiantuntijoita havaittujen ongelmakohtien analysoinnissa ja ratkaisuehdotusten laatimisessa. Mm. Turtolan rampin turvallisuutta parantavia ratkaisuja on selvitelty kansainvälisten asiantuntijoiden kanssa. Rampin turvallisuuden parantamiseksi on tehty selvityksiä ja nykyisten järjestelyiden toimivuutta tarkkaillaan koko ajan.

"Tampereen raitiotien osan 1 liikenteelliset tarkastelut"-turvallisuusarvioinnissa kohteita tarkasteltiin pääosin maastokäynteinä sekä jalankulkijana että autoilijana olosuhteiden vaihdellessa runsaslumisesta talvikelistä sulan maan aikaan. Työssä hyödynnettiin raitiovaununkuljettajien ilmoittamia turvallisuushavaintoja sekä haastateltiin kuljettajia. Rautatienkadun ja Itsenäisyydenkadun kohteita käsiteltiin Helsingin kaupungin raitiotiesuunnittelun asiantuntijan Lauri Kankaan kanssa. Turvallisuusarvioinnissa havaittuja ongelmia ja kehittämisehdotuksia vietiin toteutukseen jo turvallisuusarvioinnin aikana. Osa toimenpiteistä vaatii vielä jatkosuunnittelua.

Hämeenkadulla on vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa ratkaisuja arvioitu niin suunnitteluvaiheessa kuin niiden toteuduttua. Keskustelujen perusteella on mm. toteutettu liikennevalo-ohjattu suojatie Aleksis Kiven kadun kohdalle. Ylityspaikkojen käytöstä ja pelisäännöistä on viestitty

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

laajasti yhteistyössä Tampereen Raitiotien ja Tampereen seudun joukkoliikenteen kanssa. Hämeenkadun nopeusrajoitus on 20 km/h, jonka tavoitteena on tukea kävelypainotteisuutta. Alempi nopeustaso tukee eri kulkutapojen joustavaa yhteispeliä liikkumisessa.

Katuympäristöön toteutettavien fyysisten toimenpiteiden lisäksi Tampereen Raitiotie on yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa toteuttanut laajasti liikenneturvallisuusviestintää "Turvallisesti Tampereen ratikka-ajassa"- teeman alla. Liikenneturvallisuusviestinnässä on monipuolisesti eri kohderyhmille havainnollistettu raitiotieliikenteen liikennesääntöjä ja liikenneympäristössä tarkkaavaisuutta vaativia kohteita. Turvallinen liikkuminen syntyy paitsi turvallisesti toteutetusta liikenneympäristöstä myös liikkujien yhteispestä liikenteessä ja liikennesääntöjen noudattamisesta.

Raitiotien turvallisuuden edistämiseksi tehdään jatkuvaa liikenneturvallisuustyötä eri toimijoiden kesken. Esimerkkinä voi mainita Tampereen raitiotien kuljettajien ajon aikana tehdyt turvallisuushavainnot "läheltä piti"- tilanteista ja häiriötilanteista. Turvallisuushavainnoja ja mahdollisia toimenpidetarpeita käsitellään säännöllisesti yhteisessä liikenneturvallisuusryhmässä.

Tiedoksi

Ari Vandell, Heljä Aarnikko, kapa_kaupsu_lisu, Ville-Mikael Tuominen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 31.01.2022, § 39

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Matti Höyssän valtuustoaloite, yhdyskuntalautakunnan lausunto ja toteutettu turvallisuusarviointi merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Matti Höyssä, Ari Vandell, Heljä Aarnikko, kapa_kaupsu_lisu, Ville-Mikael Tuominen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 28, 21.02.2022
Sivistys- ja kulttuurilautakunta, § 159, 16.11.2021
Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 8, 26.01.2022
Kaupunginhallitus, § 52, 07.02.2022

§ 28

Tiedoksi nuorisovaltuuston aloite nuorisovaalien järjestämisestä Tampereen kaupungin oppilaitoksissa

TRE:6510/00.00.02/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 28

Valmistelija / lisätiedot:
Lauri Savisaari, Teppo Rantanen

Valmistelijan yhteystiedot

Vt. opetuspäällikkö Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044, erikoissuunnittelija Tanja Jurvanen, puh. 040 806 3513, opintoasiainjohtaja Merja Sarvala, puh. 041 730 0075, etunimi.sukunimi@tampere.fi, suunnittelupäällikkö Päivi H. Rajala, puh. 040 806 3105, etunimi.h.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annetut sivistys- ja kulttuurilautakunnan ja elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Sivistys- ja kulttuurilautakunta, 16.11.2021, § 159

Valmistelijat / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Lauri Savisaari, Johtaja

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuustolle annetaan tiedoksi perusteluosassa oleva lausunto.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Perustelut

Tampereen Nuorisovaltuusto esittää, että nuorisovaalit järjestettäisiin Tampereen kaupungin oppilaitoksissa pakollisena osana yhteiskuntaopin opetusta. Aloite koskee sekä perusasteen kouluja että toisen asteen oppilaitoksia. Vaalien järjestäminen olisi kouluille ja oppilaitoksille velvoittavaa, mutta itse äänestäminen olisi vapaaehtoista.

Perusopetuksen puolella opetussuunnitelman perusteet määrittelee jokaisen oppiaineen osalta tavoitteet, sisällöt ja arvioinnin periaatteet. Opetuksen järjestäjällä on ollut mahdollisuus tietyn reunaehdoin sijoittaa oppiaineen tunnit vuosiluokille sekä määritellä vuosiluokkakohtaiset tavoitteet ja niihin liittyvät sisällöt. Tampereen perusopetuksessa yhteiskuntaoppia opetetaan vuosiluokilla 4, 6 ja 9. Yhteiskunnan jäseneksi kasvamiseen ja demokraattiseen päätöksentekoon liittyviä tavoitteita ja sisältöjä on kirjattu näistä jokaiselle vuosiluokalle. Vuosiluokilla 4 ja 6 opetuksesta vastaa luokanopettaja ja vuosiluokalla 9 yhteiskuntaopin opettaja.

Äänestämistä ja vaaleihin liittyviä seikkoja harjoitellaan vuosittain kouluissa oppilaskuntavaalien myötä. Lisäksi koulut osallistuvat Nuorisovaltuuston vaaleihin, jotka toteutetaan yhdessä Liikunnan ja nuorison palveluryhmän kanssa.

Kulloinkin ajankohtaiset alueelliset tai kansalliset vaalit huomioidaan kouluissa monin eri tavoin mm. järjestämällä vaalipaneeleja tai tutustumalla ehdokkasiin. Etenkin yläkoulujen osalta yhteiskuntaopin opettajat ovat olleet aktiivisia toteuttamaan myös Nuorisovaaleja omilla kouluillaan. Tämä sopii hyvin koko yläkoulun Yhteisön jäseneksi kasvaminen -teemaan. Tämän vuoksi jatkossa Tampereen perusopetuksen kouluja veloitetaan järjestämään Nuorisovaalit siten, että vähintään vuosiluokkien 7-9 oppilaat voivat niihin osallistua. Vuosiluokkien 1-6 oppilaiden osalta suositellaan vahvasti osallistumista.

Perusopetus on valmis rakentamaan yhdessä Nuorisovaltuuston kanssa kokonaisuutta, jossa kannustetaan kouluja vaalien järjestämiseen ja luodaan kenties jotain yhteistä tukimateriaalia opettajien avuksi.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto

Liitteet

1 Sikula 16.11.2021 Nuorisovaltuuston aloite nuorisovaalien järjestämisestä

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 26.01.2022, § 8

Valmistelijat / lisätiedot:
Outi Kallioinen

Päätös

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Teppo Rantanen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuustolle annetaan tiedoksi perusteluosassa oleva lausunto.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi: nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Perustelut

Tampereen nuorisovaltuusto esittää, että Tampereen kaupungin oppilaitoksissa järjestetään pakolliset Allianssi ry:n nuorisovaalit osana yhteiskuntaopin opetusta. Äänestämisen ei olisi pakollista, mutta oppilaitoksissa olisi velvoittava järjestämisvastuu.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu

Tredussa halutaan tukea demokratiakasvatusta ja siten myös nuorisovaltuuston aloitetta. Tredussa yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen -tutkinnon osassa voidaan osana opintoja tarjota opiskelijalle mahdollisuus osallistua nuorisovaaleihin. Lisäksi selvitetään mahdollisuuksia sovittaa vaalien järjestäminen osaksi valinnaista kouluyhteisössä toimimisen -opintoja, jolloin opiskelijat itse olisivat järjestämässä vaaleja. Kuitenkin on huomioitava, että vaalit ja tämän kurssin suorittaminen eivät useimmiten osu yksin ajallisesti. Toimipisteitä kannustetaan vaalien järjestämiseen, mutta velvoittavaa järjestämisvastuuta ei nähdä kannatettavana vaihtoehtona.

Tredu kannattaa nuorisovaalien järjestämistä Tredussa jatkossakin. Huomioon tulee myös ottaa se, että äänestämisen vaatii kunkin toimipisteen koosta riippumatta huolellisen valmistautumisen ja järjestelyn sekä edellyttää riittävien resurssien osoittamista asianosaisille opettajille järjestelyissä, joten nuorisovaaleihin liittyvä opintopakso aikataulutetaan tulevaisuudessa siten, että on mahdollista osoittaa opettajille resurssit asiaan liittyen. Tredu on valmis myös yhteistyöhön nuorisovaltuuston, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kanssa vaaleihin liittyvien tapahtumien järjestelyissä

Lukiokoulutus

Tampereen kaupungin lukiokoulutus suhtautuu myönteisesti nuorisovaalien järjestämiseen oppilaitoksissa. Lukioissa on perinteisesti järjestetty eri vaalien alla vaalipaneeleita ja myös äänestystapahtumia on toteutettu. Vaaleihin liittyvä toiminta nähdään hyvänä opetusta tukevana käytännön mahdollisuutena tutustuttaa opiskelijat demokraattiseen vaikuttamiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Jatkossakin lukioita kannustetaan vaalien järjestämiseen, mutta velvoittavaa järjestämisvastuuta ei nähdä kannatettavana vaihtoehtona.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lukiokoulutus on valmis tarkastelemaan yhteistyömahdollisuuksia nuorisovaltuuston, perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen kanssa vaaleihin liittyvien tapahtumien järjestelyissä.

Tiedoksi
Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite nuorisovaalien järjestämisestä

Kaupunginhallitus, 07.02.2022, § 52

Valmistelijat / lisätiedot:
Lauri Savisaari, Teppo Rantanen

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli
Esitetään valtuuston päätettäväksi:

nuorisovaltuuston aloite ja siihen annetut sivistys- ja kulttuurilautakunnan ja elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Tiedoksi
Nuorisovaltuusto

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 29, 21.02.2022
Sivistys- ja kulttuurilautakunta, § 160, 16.11.2021
Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 9, 26.01.2022
Kaupunginhallitus, § 53, 07.02.2022

§ 29

Tiedoksi nuorisovaltuuston aloite kierrätysmahdollisuuksien parantamisesta oppilaitoksissa

TRE:6520/11.01.00/2021

Kaupunginvaltuusto, 21.02.2022, § 29

Valmistelija / lisätiedot:
Teppo Rantanen, Lauri Savisaari

Valmistelijan yhteystiedot

Vt. opetuspäällikkö Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044, erikoissuunnittelija Tanja Jurvanen, puh 040 806 3513, palvelupäällikkö Tuula Grönfors, puh 040 137 4147, etunimi.sukunimi@tampere.fi, suunnittelupäällikkö Päivi H. Rajala, puh. 040 806 3105, etunimi.h.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annetut sivistys- ja kulttuurilautakunnan ja elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Sivistys- ja kulttuurilautakunta, 16.11.2021, § 160

Valmistelijat / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Lauri Savisaari, Johtaja

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuustolle annetaan tiedoksi perusteluosassa oleva lausunto.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen nuorisovaltuusto esittää aloitteessaan kaikkiin Tampereen kaupungin oppilaitoksiin tarkoituksenmukaisia kierrätysmahdollisuuksia.

Perusopetuksen opetussuunnitelmassa kestävän tulevaisuuden näkökulma on esillä monin eri tavoin. Teema on kirjattu eri oppiaineiden kokonaisuuksiin sekä läpileikkaavasti laaja-alaisen osaamisen kuvauksiin. Lisäksi koulut laativat kolmevuotisen, sitovan kestävän tulevaisuuden suunnitelman, jossa huomioidaan teema kattavasti.

Kestävään kuluttamiseen ja kierrättämiseen liittyvät asiat ovat arkipäivää kouluissa. Luokissa on mahdollista kierrättää sekajätteen lisäksi ainakin paperia. Monissa kouluissa on oppilaskunnan tai Vihreä Lippu -raadin toimesta lisätty erilaisia kierrätyspisteitä luokka- ja aulatiloihin. Näiden tyhjennyksestä vastaavat pääosin oppilaat osa opetussuunnitelman mukaista toimintaa. Lisäksi on voitu järjestää kierrättämiseen liittyviä tapahtumia ja tempauksia, joissa on voinut myydä tai vaihtaa itselleen tarpeettomia tavaroita. Perusopetuksen koulujen osalta oppilaitoksessa syntyvän vaarallisen jätteen sekä elektroniikkajätteen osalta kierrätys hoidetaan tilauksesta tarpeen mukaan. Yleensä 1-2 kertaa vuodessa, riippuen koulun tarpeesta.

Tampereen kaupungin perusopetuksen ja Voimian yhteisenä kehittämiskohteena on vuosina 2021-22 Sisäisen jätehuollon kehittäminen. Tämän työn yhteydessä on mahdollista päivittää nykyisiä puhtauspalveluun liittyviä sopimuksia ja varmistaa koulujen jättepisteiden ajantasaisuus. Tämän hetkisen sopimuksen mukaan puhtauspalvelutuottajan vastuulla on seka- ja biojäte (biojäte vain keittiö- ja taukutiloista) sekä näiden jätteen kuljetus toimipaikan jätteen keräyspisteisiin. Käyttäjäasiakas vastaa muiden jättejakeiden (pahvi, paperi, lasi, metalli, ongelma) lajittelusta sekä näiden jätteen kuljetuksesta toimipaikan jätteen keräyspisteisiin. Mikäli nykyisten jättepisteiden määrää halutaan nostaa, hankintakustannus on noin 500e/astia. Lisäksi esimerkiksi biojätteen päivittäinen tyhjennys maksaa noin 200e/vuodessa/astia. Tarvittavien astioiden määrä riippuu koulun koosta ja tarpeista.

Tampereen kaupungin perusopetus jatkaa yhdessä Voimian kanssa sisäisen jätehuollon kanssa ja kutsuu lukuvuoden 2021-22 aikana kouluilta eri-ikäisiä toimijoita sekä mahdollisuuksien mukaan Nuorisovaltuuston jäseniä mukaan kehittämään toimintamallia, jossa kierrätys voitaisiin jatkossa huomioida vielä entistä paremmin. Tavoitteena on kuluvan valtuustokauden saada uusi toimintamalli ja mahdolliset sopimukset voimaan.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto

Liitteet

1 Sikula 16.11.2021 Tampereen nuorisovaltuuston aloite kierrätysmahdollisuuksien parantamisesta oppilaitoksissa

---

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 26.01.2022, § 9

Valmistelijat / lisätiedot:
Outi Kallioinen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Teppo Rantanen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuustolle annetaan tiedoksi perusteluosassa oleva lausunto.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi: nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Perustelut

Tampereen nuorisovaltuusto esittää aloitteessaan kaikkiin Tampereen kaupungin oppilaitoksiin tarkoituksenmukaisia kierrätysmahdollisuuksia.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu

Tredun jätehuollon kokonaisuutta kehitetään aktiivisesti yhteistyössä Tampereen Tilapalveluiden, Pirkanmaan Jätehuollon ja Tampereen kaupungin kesken.

Tredun ja Pirkanmaan Voimian palvelusopimuksen perusteella Voimia huolehtii sekajäteastioiden sekä biojäteastioiden tyhjennykset kaikista tiloista (pois lukien opetuskeittiöt) sekä lasi- ja metallijätteestä henkilökunnan ja opiskelijoiden keittiö- ja taukutiloista. Tredu vastaa muiden jätteiden lajittelusta sekä jätteiden kuljetuksesta toimipaikan jätteiden keräyspisteisiin. Tredussa paperinkeräysastiat löytyvät luokista tai niiden läheisyydestä ja niiden tyhjentämisestä on sovittu toimipistekohtaisesti.

Tredun opetuksessa syntyvä sähkö- ja elektroniikkaromu (SER) ja vaarallinen jäte kerätään ja kierrätetään Tredun toimipisteissä säännösten mukaisesti. Osaa sähkö- ja elektroniikkaromusta hyödynnetään opetuksessa. Opiskelijat esimerkiksi erottelevat laitteista muun muassa metalliosat, painonappikotelot ja johdot. Niistä voi saada myös metallisia alustoja, joihin komponenteista rakennellaan uusia sähkötekniikan ja koneasennuksen harjoituksia. Tredu huolehtii edellä mainittujen jätteiden kuljetukset asianmukaisesti kierrätyskeskuksiin. Tredun eri toimipisteissä on myös erilaisia kierrätyspöytiä ja kierrätystempauksia. Tredussa opiskelijakunnat vastaavat tölkkien ja pullojen keräysastioista.

Muovikeräys on haasteellisempi ja siltä osin tehdään valmistelutyötä Tampereen Tilapalvelujen jätehuollon kanssa. Muovin keräyksen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

kansallinen linjaus kuluttaja- ja yritysmuovin lajittelusta ei ole vielä valmistunut. Yritysmuoville ei ole vielä sovittua jatkokäsittelyä, joten sitä ei vielä voida erilliskerätä yksin tai yhdessä kuluttajamuovin kanssa, mikä tekee lajittelusta ja keräyksen järjestämisestä haastavaa.

Linjausta muovien lajittelusta odotetaan, minkä jälkeen Tampereen kaupungilla päästään suunnittelemaan ja toteuttamaan myös muovinkeräystä kohdekohtaisesti.

Tredun yksi päästrategia on Kestävä elämäntapa Tredusta. Strategian mukaan Tredusta valmistuu vastuullisia ja ammattitaitoisia kansalaisia, jotka ovat tietoisia ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyuden merkityksestä tulevaisuuteen ja hyvään elämään. Strategiansa mukaisesti Tredu on mukana Kehitä osaamisesi kiertotaloudessa - KEOSKI - hankkeessa. Tampereen kaupunki/ Tredu koordinoi hanketta ja osatoteuttajana on TTS Työteho-seura. Hankeyhteistyössä ovat mukana TAT Talous ja nuoret sekä Pirkanmaan alueen yritykset. Hanketta toteutetaan 1.2.2020 – 31.12.2022 ja rahoittajana on Euroopan sosiaalirahasto sekä Keski-Suomen ELY. Hankkeessa edistetään kiertotalousosaamisen ja -periaatteiden juurtumista osaksi hankkeessa mukana olevien oppilaitosten toimintakulttuuria. Henkilökunta ja opiskelijat saavat tietoa kiertotalousajattelusta ja pystyvät omilla valinnoillaan tekemään kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja omissa ammateissaan. Hankkeella esitetään kiertotalouden teknologioiden ja toimintatapojen käyttöönottoa osaksi ammatillista opetusta. Projektissa luodaan alueellista yhteistyöverkostoa kiertotalouden periaatteita hyödyntävien yritysten ja oppilaitosten välille ja kehitetään yhdessä uudenlaista kiertotalousajattelua, toimintatapoja sekä uusia koulutusmalleja. Verkostosta saatua tietoa hyödynnetään myös oppimisympäristöjen, opetusmenetelmien ja -sisältöjen kehittämisessä. Tredu toteuttaa osaltaan myös Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekarttaan liittyviä toimenpiteitä.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutus on sitoutunut Hiilineutraali Tampere 2030 tiekarttaan, johon sisältyy myös lajittelu ja kierrätys osana kestävän kulutuksen periaatteita. Ilmasto- ja ympäristöosaaminen on vahvasti mukana myös lukion opetussuunnitelmassa ja on siten oleellinen osa lukion eri oppiaineiden sisältöä. Lukioissa järjestetään myös tapahtumia ja teemapäiviä, joiden aiheina on kestävä kehitys ja ekologisuus. Turhan kulutuksen vähentämiseen kannustetaan.

Käytännön tasolla kierrättäminen on jo nyt otettu huomioon oppitunneilla syntyvän jätteen lajittelussa koskien myös sähkölaitteita ja vaarallisia jätteitä. Luokahuoneissa ja toimistotiloissa on myös paperin ja pahvin lajittelu mahdollista. Biojätteen lajittelu on toteutettu henkilökunnan tiloissa ja opiskelijaravintolassa, mutta muissa tiloissa biojäteastioita ei vielä ole. Onkin syytä selvittää mahdollisuus biojätteen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

lajitteluun ja kierrätykseen kaikissa opiskelijoiden käyttämissä koulun tiloissa. Myös muovi-, lasi- ja metallijätteen lajittelun tehostamista on perusteltua selvittää.

Lukioissa järjestetään myös erilaisia kierrätystapahtumia esim. vaatteiden ja urheiluvälineiden kierrättämiseksi. Lisäksi opiskelijakunnat organisoivat monissa lukioissa mm. palautuspullojen keräystä.

Yhteenvedon voidaan lukioiden osalta todeta, että opetuksen toteuttamisesta kertyvä jäte kierrätetään jo tehokkaasti, mutta koulupäivän aikana oppituntien ulkopuolella opiskelijoiden käytössä olevia lajittelumahdollisuuksia on tarpeen lisätä kuten aloitteessakin todetaan. Opiskelijoiden omien sähkölaitteiden ja vaarallisten jätteen kierrätystä koulun tiloissa ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi mm. turvallisuussyistä.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite kierrätysmahdollisuuksien parantamisesta oppilaitoksissa

---

Kaupunginhallitus, 07.02.2022, § 53

Valmistelijat / lisätiedot:
Teppo Rantanen, Lauri Savisaari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

nuorisovaltuuston aloite ja siihen annetut sivistys- ja kulttuurilautakunnan ja elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto

Kokouskäsitely

Pekka Salmi poistui kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 30

Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet

TRE:8155/00.01.03/2021

Päätös

Puheenjohtaja totesi, että hallintosäännön 115 §:n mukaisena aloitteena on jätetty seuraavat valtuustoaloitteet:

Valtuustoaloite Hämeenkadun ja keskustan alueen elinvoiman palauttamiseksi - Arto Grönroos

Valtuustoaloite donitsitalousmallin käyttöön ottamiseksi Tampereella - Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä

Valtuustoaloite Pohjois-Tampereen kevyenliikenteen väylien edistämiseksi - Sirpa Pursiainen, Marika Puolimatka ja Kirsi Kaivonen ym.

Valtuustoaloite lähijunaseisakkeen rakentamisen selvittämiseksi Epilän vanhan seisakkeen paikalle uudella yhteistyömallilla - Jouni Markkanen ym.

Valtuustoaloite Suomen suurimman kaupunkikedon "Kalevanniityn" perustamiseksi Kalevaan - Jaakko Stenhäll ym.

Perustelut

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä, valtuutetulla ja valtuutetun sijaan saapuneella varavaltuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloitteen jättämisestä tulee ilmoittaa sähköisesti sihteeristölle sähköpostiosoitteella valtuuston. sihteeristo@tampere.fi ennen kokouksen alkamista.

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Arto Grönroos ym

2 Valtuustoaloite - Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä

3 Valtuustoaloite - Sirpa Pursiainen, Marika Puolimatka ja Kirsi Kaivonen ym

4 Valtuustoaloite - Jouni Markkanen ym

5 Valtuustoaloite - Jaakko Stenhäll ym

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 31
Kokousraportit

TRE:8156/00.02.01/2021

Päätös

Kokousraportit otettiin pöytäkirjan liitteeksi.

Päätösehdotus oli

Kokousraportit otetaan pöytäkirjan liitteeksi.

Liitteet

1 Kokousraportti 21.2.2022

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kunnallisvalitus

§15

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa muutosta hakea myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava
- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§11, §12, §13, §14, §16, §17, §18, §19, §20, §21, §22, §23, §24, §25, §26, §27, §28, §29, §30, §31

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)